II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/439 НА КОМИСИЯТА

от 20 октомври 2021 година

за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за уточняване на методиката за оценка, която компетентните органи следва да прилагат, когато оценяват спазването на изискванията за използване на вътрешнорейтинговия подход от страна на кредитните институции и инвестиционните посредници

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 ([1]) и по-специално член 144, параграф 2, трета алинея, член 173, параграф 3, трета алинея и член 180, параграф 3, трета алинея от него,

като има предвид, че:

(1) Предвиденото в Регламент (ЕС) № 575/2013 изискване компетентните органи да оценяват спазването от страна на дадена институция на изискванията за използване на вътрешнорейтинговия подход се отнася за всички изисквания за използване на вътрешнорейтинговия подход, независимо от степента им на същественост, и засяга спазването на изискванията във всеки един момент. Затова изискването се отнася не само за оценката на първоначалното заявление на институцията за разрешение за използване на рейтингови системи за целите на изчисляването на капиталовите изисквания, но също и за: оценката на всички допълнителни заявления на институцията за използване на рейтинговите системи, прилагани съгласно одобрения план на институцията за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход; оценката на заявлението за съществени промени на вътрешните подходи, за които институцията е получила разрешение за използване в съответствие с член 143, параграф 3 от посочения регламент и с Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014 на Комисията ([2]); промени във вътрешнорейтинговия подход, за които се изисква уведомяване в съответствие с член 143, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и с Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014; текущия преглед на вътрешнорейтинговия подход, който институцията е получила разрешение да използва съгласно член 101, параграф 1 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([3]); оценката на заявления за разрешение за възобновяване на използването на по-опростени подходи в съответствие с

([1]) ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1.

([2]) Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014 на Комисията от 12 март 2014 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета с регулаторни технически стандарти за оценяване на степента на същественост на разширяването на обхвата и изменянето на вътрешнорейтинговия подход и на усъвършенствания подход за измерване (ОВ L 148, 20.5.2014 г., стр. 36).

([3]) Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

член 149 от Регламент (ЕС) № 575/2013. При оценката на спазването на изискванията за използване на вътрешнорейтинговия подход компетентните органи следва да прилагат едни и същи критерии за всички тези конкретни аспекти. Затова правилата, с които се определя методиката за оценка, следва да се прилагат за всички посочени случаи, за да се осигури хармонизиране на методиките за оценка от компетентните органи и да се избегне рискът от регулаторен арбитраж.

(2) Методиката за оценка следва да се състои от методи, които компетентните органи могат да използват задължително или по избор, и да съдържа критерии, подлежащи на проверка от компетентните органи.

(3) С оглед осигуряването на последователна оценка на спазването на изискванията, които трябва да се изпълняват при използването на вътрешнорейтинговия подход навсякъде в Съюза, е необходимо компетентните органи да прилагат едни и същи методи за оценка. Поради това е необходимо да се предвиди набор от методи, които да се прилагат от всички компетентни органи. Предвид характера на оценката на модела и разнообразието и особеностите на моделите обаче компетентните органи следва също така да имат свобода на преценка при упражняването на надзорните правомощия във връзка с прилагането на тези методи по отношение на разглежданите конкретни модели. Предвидената в настоящия регламент методика за оценка следва да съдържа минималните критерии, въз основа на които компетентните органи да проверяват спазването на изискванията за използване на вътрешнорейтинговия подход, както и да включва задължение компетентните органи да проверяват други имащи отношение критерии, необходими за тази цел. Освен това в някои случаи, когато компетентният орган е извършил неотдавнашни оценки на подобни рейтингови системи за експозиции от същия клас, е подходящо да се позволи резултатите от тези оценки да бъдат използвани, вместо компетентният орган да извършва отново оценките, ако след като приложи правомощията си за свобода на преценка, той установи, че тези оценки са непроменени по същество. Така се избягват сложността, излишните натоварвания и дублирането на работата.

(4) Когато компетентните органи трябва да оценяват спазването от страна на дадена институция на изискванията за използване на вътрешнорейтинговия подход за цели, различни от подаването на първоначално заявление за разрешение, те следва да прилагат само тези правила, които имат отношение към обхвата на оценката за тези други цели и следва във всеки случай да използват като отправна точка заключенията от предишните оценки.

(5) Когато оценката се отнася за заявления за разрешенията, посочени в член 20, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, се прилагат техническите стандарти за изпълнение по параграф 8 от посочения член във връзка с процедурата за взимане на съвместни решения.

(6) От компетентните органи се изисква да проверяват спазването от страна на институциите на специфичните регулаторни изисквания за използването на вътрешнорейтинговия подход, както и да оценяват общото качество на решенията, системите и подходите, прилагани от институцията, и да искат постоянни подобрения и адаптиране към променените обстоятелства с оглед на непрекъснатото спазване на тези изисквания. Извършването на такава оценка до голяма степен изисква компетентните органи да упражняват своите правомощия за преценка. От една страна, правилата на методиката за оценка трябва да позволяват на компетентните органи да упражняват правомощията си на преценка, като при необходимост извършват допълнителни проверки, освен предвидените в настоящия регламент, а от друга страна, трябва да осигуряват хармонизирането и сравнимостта на надзорните практики в различните юрисдикции. Поради същите причини компетентните органи следва да притежават необходимата гъвкавост за прилагане на най-подходящия незадължителен метод или друг метод, необходим за проверката на конкретни изисквания, като наред с останалото вземат предвид съществеността на видовете експозиции, обхванати от всяка рейтингова система, сложността на моделите, особеностите на ситуацията, специфичното решение, прилагано от институцията, качеството на предоставяните от институцията доказателства, както и ресурсите, които са на разположение на самите компетентни органи. Освен това, поради същите причини компетентните органи следва да могат да извършват допълнителни тестове и проверки, когато това е необходимо при съмнения относно спазването на изискванията за вътрешнорейтинговия подход, в съответствие с принципа на пропорционалност, като се вземат предвид естеството, размерът и сложността на дейността и структурата на институцията.

(7) За да се осигури последователност и изчерпателност на оценката на цялостния вътрешнорейтингов подход при последващи искания за разрешение въз основа на одобрения план на институцията за последователно въвеждане, компетентните органи следва да използват за основа на оценката си най-малко теста за прилагане и теста за предишен опит, отнасяне към категории или групи, рейтингови системи и количествено измерване на риска, тъй като тези аспекти на оценката се отнасят за всяка отделна рейтингова система на вътрешнорейтинговия подход.

(8) С цел да се оцени пригодността на прилагането на вътрешнорейтинговия подход всички рейтингови системи и свързаните с тях процедури следва да бъдат проверявани, когато институцията делегира на трета страна задачи, дейности или функции, свързани с проектирането, въвеждането и утвърждаването на рейтингови системи, или е получила рейтингова система или групирани данни от продавач – трета страна. По-специално следва да се провери дали в институцията са въведени адекватни контролни механизми и дали е налице пълна документация. Освен това, тъй като ръководният орган на институцията в крайна сметка отговаря за делегираните процедури и за функционирането на рейтинговите системи, получени от продавач – трета страна, трябва да бъде проверено дали в рамките на институцията има достатъчно добро разбиране на делегираните процедури и закупените рейтингови системи. Затова всички делегирани задачи, дейности и функции, както и рейтинговите системи, получени от продавачи – трета страна, трябва да се оценяват от компетентните органи по същия начин, както когато вътрешнорейтинговият подход е разработен изцяло посредством вътрешните процедури на институцията.

(9) С цел да се избегне ситуация, в която през продължителен период от време институциите само частично реализират последователното въвеждане на вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи следва да проверяват целесъобразността на срока за изпълнение на т.нар. план за въвеждане, спазването на този краен срок и необходимостта от промени на плана за въвеждане. Трябва да се проверява дали по отношение на всички включени в плана за въвеждане експозиции са определени разумни срокове за въвеждането на вътрешнорейтинговия подход.

(10) Важно е да се оцени устойчивостта на функцията по утвърждаване, а оттам и независимостта от звеното за контрол на кредитния риск, пълнотата, честотата и адекватността на методите и процедурите и надеждността на процедурата по докладване, за да се провери дали оценката на рейтинговите системи е обективна и дали стимулите за прикриване на недостатъците и слабостите на модела са ограничени. Когато проверяват дали е налице адекватно ниво на независимост на функцията по утвърждаване, компетентните органи следва да вземат предвид големината и сложността на институцията.

(11) Рейтинговите системи са основата на вътрешнорейтинговия подход и качеството им може значително да повлияе на нивото на капиталовите изисквания, затова функционирането на рейтинговите системи трябва да бъде подлагано на редовни прегледи. Тъй като оценките на рисковите параметри следва да подлежат на преглед най-малко веднъж годишно и рейтинговите системи следва да бъдат редовно оценявани от компетентните органи и от функцията по вътрешен одит, и като се има предвид, че за изпълнението на тази задача е необходимо участието на функцията по утвърждаване, е подходящо да се проверява дали утвърждаването на функционирането на рейтинговите системи, обхващащи съществените портфейли, и бек-тестването на всички други рейтингови системи се извършва най-малко веднъж годишно.

(12) Всички области на вътрешнорейтинговия подход следва да бъдат ефективно обхванати от вътрешни одити. Същевременно следва да се проверява дали ресурсите на вътрешния одит се използват ефективно и с насоченост към най-рисковите области. Важна е възможността за известна гъвкавост, особено в случаите, когато институциите използват голям брой рейтингови системи. В резултат на това компетентните органи следва да проверяват дали се извършват ежегодни прегледи, въз основа на които да се определят области, за които се изискват по-задълбочени прегледи през годината.

(13) За да се осигури минимално ниво на хармонизиране по отношение на обхвата на прилагане на рейтинговите системи (така нареченият „тест за прилагане“), компетентните органи следва да проверяват дали рейтинговите системи са включени в съответните процедури на институцията в рамките на по-широкообхватните процедури за управление на риска, одобрение на кредити и вземане на решения, разпределяне на вътрешния капитал и функциите за корпоративно управление. Това са основни области, в които вътрешните процедури изискват използването на рискови параметри, затова ако съществуват разлики между рисковите параметри, използвани в тези области, и параметрите, използвани за изчисляване на капиталовите изисквания, трябва да се проверява дали тези разлики са основателни.

(14) Що се отнася до изискванията на теста за предишен опит, когато компетентните органи оценяват дали рейтинговите системи, използвани от институцията преди подаването на заявление за използване на вътрешнорейтинговия подход, „като цяло са в съответствие“ с изискванията за този подход, те следва да проверяват по-специално дали най-малко три години преди прилагането на вътрешнорейтинговия подход рейтинговата система е прилагана от институцията за целите на вътрешното измерване и управление на риска и дали е била предмет на наблюдение, вътрешно утвърждаване и вътрешен одит. Подобно уточняване на методиката за оценка е необходимо, за да се осигури минимално ниво на хармонизиране. Компетентните органи следва да проверяват дали рейтинговите системи са били внедрени поне в най-основните области на прилагане, за да се уверят, че рейтинговите системи са били ефективно прилагани от институцията и че както персоналът, така и ръководството, са възприели тези параметри и разбират добре тяхното значение и слабости. Накрая, наблюдението, утвърждаването и вътрешният одит през периода на предишния опит следва да покажат, че рейтинговите системи са били в съответствие с основните изисквания за вътрешнорейтинговия подход и че през този период те постепенно са се усъвършенствали.

(15) По отношение на експозициите, различни от експозиции на дребно, се изисква процесът по отнасяне на експозициите към категории или групи да бъде независим, защото при този процес обикновено е необходимо използването на експертно мнение. При експозиции на дребно процесът на отнасяне обикновено е изцяло автоматичен и е основан на обективна информация за длъжника и неговите сделки. Правилното протичане на процеса на отнасяне се осигурява чрез подходящо въвеждане на рейтинговата система в информационно-технологичните (ИТ) системи и процедурите на институцията. Ако обаче се допуска несъобразяване с рейтинговата система, при рейтинговия процес следва да бъде използвано експертно мнение. Поради това и предвид факта, че когато се използва възможността за несъобразяване, лицата, отговарящи за създаването или подновяването на експозиции, обикновено са склонни да присъждат по-добри рейтинги с оглед увеличаване на продажбите и обемите на кредитите, включително при експозициите на дребно, е необходимо да се проверява дали присъждането е одобрено от лице или от комитет, които са независими от лицата, отговарящи за създаването или подновяването на експозиции.

(16) Когато рейтингите са по-стари от 12 месеца или когато прегледът на присъждането не е бил извършен своевременно в съответствие с политиката на институцията, компетентните органи следва да проверяват дали са направени консервативни корекции по отношение на изчисляването на рисково претеглените активи. Причините за това са много. Ако рейтингът е неактуален или е основан на неактуална информация, оценката на риска може да не е точна. По-специално, ако положението на длъжника се е влошило през последните 12 месеца, това не е отразено в рейтинга и рискът е подценен. Освен това според общото правило за оценката на рисковите параметри, когато оценката на рисковите параметри е основана на недостатъчни данни или допускания, следва да се приеме по-голяма степен на консервативност. Същото правило следва да важи за процеса на отнасяне на експозиции към категории или групи, тоест, когато информацията, взета предвид при процеса на отнасянето, е недостатъчна, при изчисляването на рисковите тегла следва да се приложи допълнителна консервативност. Методът за прилагане на допълнителен консерватизъм при изчисляването на рискови тегла не следва да бъде посочван, тъй като институцията може да коригира рейтинга, оценката на рисковия параметър или директно рисковото тегло. Корекцията следва да бъде пропорционална на продължителността на периода, през който рейтингът или информацията, използвана при определянето на рейтинга, е остаряла.

(17) От институциите се изисква да документират използваните от тях специални определения за неизпълнение и загуба и да осигуряват съответствието им с определенията, изложени в Регламент (ЕС) № 575/2013. При оценката на тази последователност компетентните органи следва да проверяват дали институциите имат ясни политики, които определят кога даден длъжник или инструмент се класифицира в неизпълнение. Тези политики трябва да съответстват на общите принципи относно установяването на неизпълнение. ЕБО прие Насоки за прилагането на определението за неизпълнение съгласно член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013. Тези политики следва също така да бъдат включени в процесите и системите на управление на риска на институцията, тъй като Регламент (ЕС) № 575/2013 изисква по-специално вътрешните рейтинги, включително отнасянето към рейтингова категория „неизпълнение“, да играят основна роля при управлението на риска и при други вътрешни процеси на институцията, които също следва да бъдат предмет на проверка от компетентните органи.

(18) Информацията относно изпълнението на длъжника и относно експозициите в неизпълнение и тези, които не са в неизпълнение, е основата за вътрешните процеси на институцията, за количествено изразяване на рисковите параметри и за изчисляването на капиталовите изисквания. Следователно не само идентифицирането на длъжниците в неизпълнение, но също и процесът на прекласификация на длъжниците в неизпълнение в такива със статут на редовни длъжници, трябва да бъдат надеждни и ефективни. Компетентните органи следва да проверяват дали процесът на пруденциална прекласификация гарантира, че длъжниците няма да бъдат прекласифицирани в такива със статут на редовни длъжници, когато институцията очаква, че експозицията вероятно ще се върне към неизпълнение след кратък период от време.

(19) С оглед на предоставянето на компетентните органи на последователен и точен преглед на рейтинговите системи, използвани от институцията, както и усъвършенстването на рейтинговите системи с течение на времето, компетентните органи трябва да оценяват пълнотата на регистъра на текущите и предходните версии на рейтинговите системи, използвани от институцията („регистър на рейтинговите системи“). Като се има предвид, че изискванията на теста за предишен опит се отнасят за предходните три години от момента на разглеждането на заявлението за одобрение на вътрешен модел, и че компетентните органи следва да извършват редовно цялостен преглед на вътрешния модел най-малко на всеки три години, целесъобразно е компетентните органи да проверяват дали такъв регистър на рейтинговите системи обхваща най-малко версиите на вътрешните модели, използвани от институцията през предишните три години.

(20) На различни етапи от развитието и прилагането на рейтинговите системи се използва експертно мнение. Разумното използване на експертно мнение може да подобри качеството на модела и точността на прогнозите му. Въпреки това, тъй като експертното мнение променя субективно оценките въз основа на предишен опит, използването на експертно мнение следва да подлежи на контрол. Затова компетентните органи следва да проверяват дали използването на експертно мнение е оправдано с оглед на положителния му принос към точността на прогнозите. Така големият брой случаи на несъобразяване с резултатите на модела може да означава, че в рейтинговата система не е включена важна информация. Затова компетентните органи следва да проверяват дали броят на случаите на несъобразяване с модела и тяхната обосновка се анализират редовно от институциите и дали откритите евентуални слабости на модела са адекватно разгледани при прегледа на модела.

(21) Във всички случаи компетентните органи следва да преценят дали при своите оценки на рисковите параметри институцията е подходила с достатъчно голяма степен на консервативност. Тази степен на консервативност трябва да отчита установените слабости на данните или методите, използвани при количественото измерване на риска, и увеличената несигурност, която може например да е следствие от промените в политиките по кредитирането или възстановяването на вземания. Когато дадена институция престане да спазва изискванията за вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи следва да проверяват дали тя изпълнява изискването за своевременно коригиране на рейтинговите системи. Прилагането на консервативност не трябва да се използва като алтернатива на коригирането на моделите и осигуряването на пълното им съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013.

(22) По отношение на количественото измерване на риска е желателно оценките за PD (вероятност от неизпълнение) да са относително стабилни във времето с оглед избягване на прекомерна цикличност на капиталовите изисквания. Компетентните органи следва да проверяват дали оценките за PD са базирани на дългосрочните усреднени стойности на годишните проценти на неизпълнение. Освен това, тъй като собственият капитал трябва да помага на институциите да оцелеят по време на кризисни ситуации, оценките на риска трябва да вземат предвид възможното влошаване на икономическите условия, дори във време на просперитет. Накрая, когато е налице повишена несигурност вследствие на недостатъчно данни, компетентните органи следва да проверяват дали е прието прилагането на допълнителна степен на консервативност. Ако дължината на наличните динамични редове не обхваща очакваната променливост на процента на неизпълнение, следва да бъдат приети подходящи методи, които да вземат под внимание липсващите данни.

(23) Оценката на параметъра LGD (загуба при неизпълнение) се основава на усреднени реализирани стойности за LGD, претеглени с броя на неизпълненията. Ако стойността на експозицията е релевантен рисков фактор, той трябва да се разглежда заедно с други потенциални рискови фактори за разделението или разграничаването на параметъра LGD, за да се гарантира, че параметърът се изчислява за еднородни групи или рискови категории. Компетентните органи следва да проверяват дали този подход се прилага адекватно, тъй като той осигурява последователност при изчисляването на параметъра PD и смислено приложение на формулата за рисковото тегло. Регламент (ЕС) № 575/2013 разграничава метода за оценка на параметъра LGD за отделни експозиции за целите на изчисляване на размера на рисково претеглените експозиции от средната стойност на оценките на параметъра LGD, изчислени на равнище портфейл. За разлика от отделната оценка на LGD, долната граница на параметъра LGD за обезпечени с недвижими имоти експозиции на дребно, приложена на равнище общ портфейл, се определя като претеглената според експозициите средна загуба при неизпълнение. С оглед осигуряването на адекватни нива на рисковите параметри за експозиции, обезпечени с недвижими имоти, компетентните органи следват да проверяват дали долните граници са приложени коректно.

(24) Експозициите в неизпълнение, които скоро след връщането им към статут на редовни експозиции са прекласифицирани като експозиции в неизпълнение, следва да се третират като експозиции в неизпълнение от първия момент, когато е настъпило неизпълнението, тъй като временното прекласифициране в статут на редовни експозиции най-вероятно е направено въз основа на непълна информация за действителното положение на длъжника. В резултат на това третирането на множество неизпълнения като едно неизпълнение представя по-добре действителния случай на неизпълнение. Затова компетентните органи следва да проверяват дали при оценката на

рисковите параметри множеството неизпълнения на един и същ длъжник в рамките на кратък период от време се третират като едно неизпълнение. Освен това третирането на множество неизпълнения на един и същ длъжник като отделни неизпълнения може да доведе до значителни грешки в оценките на рисковите параметри, защото по-високите проценти на неизпълнение биха довели до по-високи стойности на PD. От друга страна стойността на загубата при неизпълнение (LGD) ще бъде подценена, защото първите случаи на неизпълнение на длъжника ще бъдат третирани като успешно решени без загуба, а институцията е претърпяла загуба. Освен това поради връзката между оценките на параметрите PD и LGD и с оглед на осигуряване на реалистична оценка на очакваната загуба, третирането на множество неизпълнения следва да бъде последователно за целите на оценката на PD и LGD.

(25) Обхватът на информацията, която е на разположение на институцията по отношение на експозициите в неизпълнение, се различава съществено от тази, отнасяща се до обслужвани експозиции. За експозициите в неизпълнение по-специално са налице два допълнителни рискови фактора, по-конкретно продължителността на неизпълнението (времеви период в неизпълнение) и възстановените вземания. Следователно оценката на параметъра LGD, извършена преди неизпълнението, не е достатъчна, защото оценките за риска следва да вземат предвид всички значителни рискови фактори. Освен това за експозициите в неизпълнение вече е известно какви са били икономическите условия в момента на неизпълнението. Освен това параметърът LGD за експозиции в неизпълнение следва да отразява сумата на очакваната загуба при текущите икономически обстоятелства и възможната неочаквана загуба, която може да настъпи през периода на възстановяване на вземанията. Затова компетентните органи следва да проверяват дали параметърът LGD за експозиции в неизпълнение („LGD в неизпълнение“) се оценява директно или като сумата от най-добрата приблизителна оценка за очакваната загуба („EL_{BE}“) и добавка, отразяваща неочакваната загуба, която може да настъпи по време на периода на възстановяване на вземанията. Независимо от прилагания подход, оценката на параметъра LGD в неизпълнение следва да отчита информацията за времевия период в неизпълнение и възстановяването на вземания, реализирани до момента на оценката, както и възможността за евентуална неблагоприятна промяна на икономическите условия по време на очакваната продължителност на процеса на възстановяване на вземанията.

(26) Когато институциите използват собствени LGD оценки вътрешните изисквания за управление на обезпеченията следва като цяло да бъдат в съответствие с изискванията на част трета, дял II, глава 4, раздел 3 на Регламент (ЕС) № 575/2013. Компетентните органи следва да се съсредоточат върху изискванията за оценка на обезпечението и правна сигурност, защото е важно да се осигурява редовна и надеждна оценка на обезпечението, както и обезпечението да отразява действителната пазарна стойност при текущите пазарни условия. Честотата и характерът на преоценката следва да се коригират според вида на обезпечението, тъй като неактуалната или неточна оценка може да доведе до подценяване на риска, свързан с кредитните експозиции. От съществено значение е също да се гарантира, че обезпечението е правно валидно и изпълнимо във всички съответни юрисдикции. В противен случай експозицията следва да се разглежда като необезпечена; ако такова обезпечение е признато при количественото измерване на риска, това може да доведе до подценяване на риска.

(27) Компетентните органи следва да проверят дали за целите на усъвършенствания вътрешнорейтингов подход, тоест, когато се използват собствени оценки за LGD, гарантите се считат за допустими, когато им се присъжда рейтинг, като се използва рейтингова система, одобрена по вътрешнорейтинговия подход; други гаранти също могат да бъдат допустими, при условие че са класифицирани като институция, централно правителство, или централна банка, или корпоративно юридическо лице, което има кредитна оценка от Агенция за външна кредитна оценка (АВКО), и гаранцията отговаря на изискванията, посочени в част трета, дял II, глава 4, раздел 3 на Регламент (ЕС) № 575/2013, които са също приложими за стандартизирания подход.

(28) При оценката на процеса на отнасяне на експозиции към класове експозиции следва да бъдат предвидени специални изисквания за проверката от компетентните органи за отнасянето на експозиции към експозициите на дребно поради тяхното преференциално третиране по отношение на изчисляването на размера на рисково претеглените експозиции. Някои класове експозиции са определени въз основа на характеристиките на сделката, а други – въз основа на вида на длъжника; в резултат може да има експозиции, които отговарят на критериите за повече от един клас експозиции. Затова компетентните органи следва да проверяват дали институцията прилага правилната последователност на класификацията с оглед осигуряване на последователно и недвусмислено отнасяне на експозициите към класове експозиции.

(29) Компетентните органи следва да проверяват дали резултатите от стрес тестовете са взети предвид при процесите за управление на риска и капитала, защото включването на резултатите от стрес тестовете в процесите на вземане на решения гарантира, че сценариите и тяхното въздействие върху капиталовите изисквания са логично разработени и изпълнени и че прогнозните аспекти на изискванията за собствения капитал са взети предвид при управлението на институцията.

(30) Институции, които използват собствени оценки за параметъра LGD и за конверсионните коефициенти, следва да изчисляват ефективния падеж на експозициите по вътрешнорейтинговия подход за целта на изчисляването на капиталовите изисквания. В случая на револвиращи експозиции институцията е под риск за по-дълъг период от датата на погасяването на текущо усвоената сума, тъй като кредитополучателят може да изтегли отново допълнителни суми. Затова компетентните органи следва да проверяват дали изчисляването на ефективния падеж на револвиращите експозиции се основава на крайния срок на инструмента.

(31) Изчисляването на разликата между размера на очакваните загуби, от една страна, и корекциите за кредитен риск, допълнителните корекции на стойността и други намаления на собствения капитал, от друга страна („недостатъчни корекции за кредитен риск във връзка с очаквани загуби при вътрешнорейтингов подход“) следва да бъдат направени на агрегирано ниво, отделно за портфейла от експозиции в неизпълнение и портфейла от редовни експозиции. Разделението между експозиции в неизпълнение и редовни експозиции е необходимо за да се гарантира, че сумите с отрицателен знак, получени от изчислението, извършвано за портфейла от експозиции в неизпълнение, няма да се използват за компенсиране на сумите с положителен знак, произтичащи от изчисляването, извършено за портфейла с редовни експозиции. Освен това общото изчисляване е в съответствие с общата концепция за собствения капитал, според която собственият капитал трябва да бъде изцяло на разположение за покриване на неочаквани загуби в случай на неплатежоспособност на институцията. Тъй като сумите на корекциите за кредитен риск, допълнителните корекции на стойността и други намаления на собствения капитал, включени при изчисляването на недостатъчните корекции за кредитен риск във връзка с очаквани загуби при вътрешнорейтингов подход вече са били приспаднати от собствения капитал за покриване на очакваните загуби (EL), частта от тях, превишаваща общите очаквани загуби, е изцяло на разположение за покриване на загуби, установени за всички експозиции в неизпълнение. Затова компетентните органи следва да проверяват дали корекциите на собствения капитал, базирани на недостатъчни корекции за кредитен риск във връзка с очаквани загуби при вътрешнорейтингов подход, се изчисляват и прилагат правилно.

(32) Ненадеждните, неточните, непълните или неактуални данни могат да доведат до грешки в оценката на риска и в изчисленията на капиталовите изисквания. Освен това, когато се използват в процесите за управление на риска на институцията такива данни могат до доведат до лоши кредитни и управленски решения. За да се осигури надеждността и високото качество на данните, инфраструктурата и процедурите, свързани със събирането и съхраняването на данни, следва да бъдат добре документирани и да съдържат пълно описание на характеристиките и източниците на данните, за да се осигури правилното им използване във вътрешните процеси и в процесите за изчисляване на капиталовите изисквания. Ето защо компетентните органи следва да проверяват качеството и документацията на данните, използвани в процеса на оценка на рисковите параметри, при отнасянето на експозициите към категории или групи и при изчисляването на капиталовите изисквания.

(33) Качеството на данните, точността на оценката на риска и верността на изчисленията на капиталовите изисквания, са в силна зависимост от надеждността на ИТ системите, използвани за целите на вътрешнорейтинговия подход. Освен това приемствеността и последователността на процесите за управление на риска и изчисляването на капиталовите изисквания могат да бъдат осигурени само когато ИТ системите, използвани за тези цели, са безопасни, сигурни и надеждни, и ИТ инфраструктурата е достатъчно устойчива. Затова е необходимо компетентните органи да проверяват също така надеждността на ИТ системите и устойчивостта на ИТ инфраструктурата.

(34) Компетентните органи следва да проверяват, доколкото е възможно, дали се използват неприпокриващи се стойности от наблюдения на доходности на капиталови експозиции както за разработването, така и за утвърждаването на вътрешни модели за капиталови експозиции. Неприпокриващите се стойности осигуряват по-високо качество на прогнозите, тъй като на всички стойности се присъжда едно и също тегло и стойностите не са тясно свързани помежду си.

(35) Прилагането на вътрешнорейтинговия подход изисква одобрението на компетентните органи и всички съществени промени на този подход трябва да бъдат одобрявани. Поради това компетентните органи следва да проверяват дали вътрешният процес на управление и по-специално вътрешният процес на одобряване на такива промени гарантира, че се прилагат само промени, които са в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 и Делегиран регламент 529/2014, и в този контекст, че класификацията на промените е последователна, за да се избегне регулаторният арбитраж.

(36) Разпоредбите на настоящия регламент са тясно свързани, тъй като те разглеждат всички аспекти на методиката за оценка, която компетентните органи следва да прилагат, когато оценяват дали дадена институция спазва изискванията за вътрешнорейтинговия подход. С цел да се гарантира съгласуваност между тези разпоредби, които следва да влязат в сила едновременно, и да се осигури възможност за цялостен поглед и лесен достъп до тях от страна на лицата, спрямо които те се прилагат, е желателно всички регулаторни технически стандарти, отнасящи се до методиката за оценка на вътрешнорейтинговия подход, изисквана по Регламент (ЕС) № 575/2013, да бъдат включени в един регламент.

(37) Настоящият регламент е изготвен въз основа на проектите на регулаторни технически стандарти, представени на Комисията от Европейския банков орган.

(38) Европейският банков орган проведе открити обществени консултации по проектите на регулаторните технически стандарти, въз основа на които е изготвен настоящият регламент, като анализира потенциалните разходи и ползи и поиска становище от създадената с член 37 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета Група на участниците от банковия сектор ([4]),

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1

Общи разпоредби относно методиката за оценка

Член 1

Оценка на спазването на изискванията за прилагане на вътрешнорейтинговия подход

1. Компетентните органи прилагат настоящия регламент при оценката на спазването от страна на институциите на изискванията за прилагане на вътрешнорейтинговия подход, както следва:

а) за целите на оценката на първоначалните заявления за използване на вътрешнорейтинговия подход, както е предвидено в член 144 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи прилагат всички разпоредби на настоящия регламент;

б) за целите на оценката на заявленията за разширяване на обхвата на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с одобрения план за последователно въвеждане, както е предвидено в член 148 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи прилагат глави 4, 5, 7 и 8 и всяка друга част от настоящия регламент, която има отношение към това искане;

в) за целите на оценката на заявленията за предварително разрешение за извършване на промени, както е посочено в член 143, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи прилагат всички части от настоящия регламент, които имат отношение към тези промени;

г) за целите на оценката на промените на рейтинговите системи и подходите на вътрешните модели по отношение на експозициите в капиталови инструменти, които са нотифицирани в съответствие с член 143, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи прилагат всички части от настоящия регламент, които имат отношение към тези промени;

д) за целите на провеждането на постоянни прегледи на прилагането на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с член 101 от Директива 2013/36/ЕС, компетентните органи прилагат всички части от настоящия регламент, които имат отношение към тези прегледи;

е) за целите на оценката на заявленията за възобновяване на използването на по-опростени подходи в съответствие с член 149 от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи прилагат членове 6 – 8 от настоящия регламент.

([4]) Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

2. В допълнение към критериите, предвидени в разпоредбите на настоящия регламент, посочени в параграф 1, компетентните органи проверяват всички други относими критерии, необходими за оценката на спазването на изискванията за прилагане на вътрешнорейтинговия подход.

Член 2

Методи, прилагани от компетентните органи

1. За целите на оценката на първоначалните заявления за използване на вътрешнорейтинговия подход компетентните органи прилагат всички задължителни методи, определени в настоящия регламент. Те могат също така да прилагат други методи, определени в настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и всякакви други методи в съответствие с параграф 8.

2. За целите на оценката на заявленията за разширяване на обхвата на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с даден план за последователно въвеждане, компетентните органи прилагат всички задължителни методи, определени в глави 4, 5, 7 и 8. Те могат също така да прилагат други методи, определени в настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и всякакви други методи в съответствие с параграф 8.

3. За целите на оценката на заявленията за предварително разрешение за извършване на промени на вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи извършват преглед на документите, които се изисква да бъдат представени от институциите, по отношение на промяната в съответствие с член 8 от Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014. Те могат също така да прилагат методите, определени в настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и всякакви други методи в съответствие с параграф 8.

4. За целите на оценката на промени на рейтинговите системи и подходите на вътрешните модели по отношение на експозициите в капиталови инструменти, които са нотифицирани, компетентните органи извършват преглед на документите, които се изисква да бъдат представени от институциите, по отношение на промяната по член 8 от Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014 и могат да прилагат методите, определени в настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и други методи в съответствие с параграф 8.

5. За целите на провеждането на текущи прегледи на използването на вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи могат да прилагат методите, определени в настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и други методи в съответствие с параграф 8.

6. За целите на оценката на заявленията за възобновяване използването на по-опростени подходи, компетентните органи могат да прилагат методите, определени в глава 2 от настоящия регламент, в съответствие с параграф 7 и други методи в съответствие с параграф 8.

7. Когато настоящият регламент предвижда използване на незадължителни методи, компетентните органи могат да приложат всеки от тези методи, които са подходящи и целесъобразни спрямо характера, размера и степента на сложност на дейността и организационната структура на институцията, като вземат предвид:

а) съществеността на видовете експозиции, обхванати от всяка рейтингова система;

б) сложността на рейтинговите модели и рисковите параметри и тяхното прилагане.

8. В допълнение към методите, определени в настоящия регламент, компетентните органи могат да използват други методи, които са подходящи и целесъобразни спрямо характера, размера и степента на сложност на дейността и организационната структура на институцията, когато това е необходимо за оценката на спазване на изискванията за прилагане на вътрешнорейтинговия подход.

9. При прилагането на методите, определени в настоящия регламент, компетентните органи могат да вземат предвид резултатите от последните извършени от тях или от други компетентни органи оценки, ако тези оценки отговарят и на двете посочени по-долу условия:

а) оценката е основана изцяло или частично на задължителните методи;

б) предметът на оценката включва същата или подобна рейтингова система в същия клас експозиции.

Член 3

Качество на документацията

1. За да проверят спазването от страна на институцията на изискването за документацията, посочено в член 144, параграф 1, точка д) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали документацията на рейтинговите системи, както са определени в член 142, параграф 1, точка 1) от Регламент (ЕС) № 575/2013 („рейтингови системи“):

а) е достатъчно подробна и точна, за да може да бъде използвана ефективно;

б) е одобрена на подходящото ниво на управление на институцията;

в) по отношение на всеки документ съдържа най-малкото информация за вида на документа, автор, проверител, възложител, притежател, дати на изготвяне и одобрение, номер на версията и хронология на промените на документа;

г) позволява на трети лица да проверяват и потвърждават функционирането на рейтинговите системи, и по-специално да проверяват и потвърждават дали:

i) документацията за проектирането на рейтинговата система е достатъчно подробна, за да позволи на трети лица да разберат обосновката на всички аспекти на рейтинговата система, включително допусканията, математическите формули, а когато се използва експертно мнение – и решенията, както и процедурите за разработването на рейтинговата система;

ii) документацията на рейтинговата система е достатъчно подробна, за да позволи на трети лица да разберат действието, ограниченията и основните допускания на всеки рейтингов модел и всеки рисков параметър, и да възпроизведат разработването на модела;

iii) документацията на рейтинговия процес е достатъчно подробна, за да позволи на трети лица да разберат метода на отнасяне на експозициите към категории или групи и тяхното действително отнасяне към категории или групи, и да възпроизведат отнасянето.

2. За целите на параграф 1 компетентните органи проверяват дали институцията има приети политики, които съдържат конкретни стандарти за документацията, гарантиращи че:

а) вътрешната документация е достатъчно подробна и точна;

б) на конкретни лица или звена е възложена отговорността за осигуряване на пълнотата, последователността, точността, актуалността и одобрението ѝ като подходяща и сигурна;

в) институцията документира по подходящ начин своите политики, процедури и методики, свързани с прилагането на вътрешнорейтинговия подход.

Член 4

Участие на трета страна

1. За да се оцени спазването на изискванията по отношение на надеждността и целостта на рейтинговите системи, предвидени в член 144, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013, когато институцията делегира на трета страна задачи, дейности или функции, свързани с проектирането, въвеждането и утвърждаването на рейтинговите ѝ системи, или е закупила от трета страна рейтингова система или групирани данни, компетентният орган се уверява, че това делегиране или покупка не възпрепятстват прилагането на настоящия регламент, и проверява дали:

а) висшето ръководство на институцията, както е определено в член 3, параграф 1, точка 9 от Директива 2013/36/ЕС („висше ръководство“), както и ръководният орган на институцията или определеният от него комитет участват активно в надзора и вземането на решения относно задачите, дейностите или функциите, делегирани на третата страна, или относно рейтинговите системи, получени от трети страни;

б) персоналът на институцията е достатъчно добре запознат и разбира задачите, дейностите или функциите, делегирани на трети страни, както и структурата на данните и рейтинговите системи, получени от трети страни;

в) осигурена е приемственост на функциите или процесите, възложени на външен изпълнител, включително посредством подходящо планиране на действия при извънредни ситуации;

г) вътрешният одит или друг вид контрол на задачите, дейностите и функциите, делегирани на трети страни, не се ограничава или възпрепятства от участието на третата страна;

д) на компетентния орган се предоставя пълен достъп до цялата имаща отношение информация.

2. Когато в задачите за разработване на рейтинговата система и оценката на риска на институцията участва трета страна, компетентните органи проверяват дали:

а) е спазен параграф 1, букви а) — д);

б) дейностите по утвърждаване на тези рейтингови системи и посочените оценки на риска не са извършени от посочената трета страна;

в) третата страна предоставя на институцията необходимата информация за извършването на посочените дейности по утвърждаването.

3. Когато за целите на разработването на рейтингова система и оценката на рисковите параметри институцията използва групирани данни, отнасящи се до други институции, и рейтинговата система се разработва от трета страна, третата страна може да съдейства на институцията при дейностите ѝ по утвърждаването, като извърши онези задачи по утвърждаване, които изискват достъп до групираните данни.

4. За целите на прилагането на параграфи 1 — 3 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на споразуменията с третата страна и други имащи отношение документи, които уточняват задачите на третата страна;

б) получаване на писмени декларации от съответните служители на институцията или третата страна, на която е делегирана задачата, дейността или функцията, или провеждане на събеседване с тях;

в) получаване на писмени декларации от висшето ръководство или ръководния орган на институцията или третата страна, на която е делегирана задачата, дейността или функцията, или комитета на институцията, определен от ръководния орган, или провеждане на събеседване с тях;

г) преглед на други относими документи на институцията или на третата страна, ако е необходимо.

Член 5

Временно неспазване на изискванията за вътрешнорейтинговия подход

За целите на прилагането на член 146, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентният орган следва да:

а) провери дали планът на институцията за своевременно възобновяване на спазването е достатъчен за отстраняване на неспазването на изискванията и дали графикът е разумен, като взема предвид всички изброени по-долу аспекти:

i) съществеността на неспазването;

ii) степента на необходимите мерки за възобновяване на спазването;

iii) наличните ресурси на институцията;

б) наблюдава редовно напредъка по реализацията на плана на институцията за своевременно възобновяване на спазването на изискванията;

в) проверява дали институцията спазва съответните изисквания след изпълнението на плана, като прилага методиките за оценка, предвидени в настоящия регламент.

ГЛАВА 2

Методика за оценка на плановете за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход и на условията за постоянно частично използване на стандартизирания подход

Член 6

Общи положения

1. За да оценят дали институцията отговаря на условията за използване на вътрешнорейтинговия подход, предвидени в член 148 от Регламент (ЕС) № 575/2013, и условията за постоянно частично използване, предвидени в член 150 от настоящия регламент, компетентните органи проверяват следните два аспекта:

а) дали първоначалният обхват и планът на институцията за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход са подходящи, в съответствие с член 7;

б) дали класовете експозиции, видовете експозиции или стопанските единици, за които се прилага стандартизираният подход, отговарят на изискванията за постоянно освобождаване от прилагането на вътрешнорейтинговия подход.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на плана на институцията за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход;

б) преглед на съответните вътрешни политики и процедури на институцията, включително методите за изчисляване за частта от експозициите, които ще бъдат обхванати от последователното въвеждане на вътрешнорейтинговия подход и постоянното освобождаване от прилагането на вътрешнорейтинговия подход;

в) преглед на ролите и отговорностите на звената и ръководните органи, участващи в отнасянето на отделни експозиции към вътрешнорейтинговия подход или към стандартизирания подход;

г) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително на ръководния орган или комитетите;

д) преглед на съответните констатации на функцията по вътрешен одит или други контролни функции на институцията;

е) преглед на съответните доклади за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на одитите;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи могат:

а) да преглеждат функционалната документация на информационно-технологичните (ИТ) системи, използвани в процеса на отнасяне на отделните експозиции към вътрешнорейтинговия подход или към стандартизирания подход;

б) да провеждат извадкови тестове и да преглеждат документи, свързани с характеристиките на длъжниците и със създаването и поддържането на експозициите, включени в извадката;

в) да преглеждат други относими документи на институцията.

Член 7

Последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход

1. При оценката на първоначалния обхват и плана на институцията за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с член 148 от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват дали:

а) планът за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход включва най-малко следното:

i) спецификация на обхвата на прилагане на всяка рейтингова система, както и видовете експозиции, за които се присъжда кредитен рейтинг чрез всеки един рейтингов модел;

ii) планираните дати за прилагане на вътрешнорейтинговия подход по отношение на всеки вид експозиция;

iii) информация за общата стойност на експозициите към момента на оценката и размерите на рисково претеглените експозиции, изчислени съгласно подхода, прилаган към момента на оценката спрямо всеки вид експозиция;

б) дали планът за последователно въвеждане обхваща всички експозиции на институцията и, когато е приложимо, на нейното предприятие майка, както и всички експозиции на дъщерните предприятия на институцията, освен ако експозициите не се оценяват в съответствие с член 8;

в) въвеждането е планирано да се извърши в съответствие с член 148, параграф 1, втора и трета алинея от Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) когато на институцията е разрешено да използва вътрешнорейтинговия подход за който и да било клас експозиции — дали тя използва този подход за експозиции в капиталови инструменти, освен в случаите, посочени в член 148, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

д) дали последователността и времевите периоди на въвеждането на вътрешнорейтинговия подход са определени въз основа на действителните възможности на институцията, като се има предвид наличността на данни, рейтинговите системи и периодите на предишен опит, както е посочено в член 145 от Регламент (ЕС) № 575/2013, както и дали те не се използват избирателно с оглед намаляване на капиталовите изисквания;

е) дали последователността при въвеждането на вътрешнорейтинговия подход осигурява приоритетно въвеждане по отношение на кредитните експозиции, свързани с основната дейност на институцията;

ж) дали за всеки вид експозиции и стопански единици е определен конкретен срок за въвеждането на вътрешнорейтинговия подход, който е разумен, като се имат предвид характерът и мащабът на дейностите на институцията.

2. Компетентните органи определят дали срокът, посочен в параграф 1, буква ж), е разумен, като се вземе предвид всичко, изброено по-долу:

а) сложността на дейностите на институцията, включително тези на предприятието майка и неговите дъщерни предприятия;

б) броят на стопанските единици и групите дейности в рамките на институцията и, когато е приложимо, на предприятието майка и на дъщерните предприятия на институцията;

в) броят и сложността на рейтинговите системи, които следва да се въведат от всички субекти, обхванати от плана за последователно въвеждане;

г) плановете за въвеждане на рейтингови системи в дъщерни предприятия, намиращи се в трети държави, където са налице значителни правни или други трудности при одобряването на вътрешнорейтингови модели;

д) наличието на точни, подходящи и пълни динамични редове;

е) оперативната възможност на институцията да разработи и въведе рейтинговите системи;

ж) предишният опит на институцията при управлението на специфични видове експозиции.

3. Когато оценяват спазването от страна на институцията на плана за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход, разрешен от компетентните органи в съответствие с член 148 на Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи могат да разгледат възможността за промяна на последователността и времевия период, които са подходящи само ако са изпълнени едно или повече от следните условия:

а) настъпили са значителни промени в стопанската среда, и по-специално промени в стратегията, сливанията и придобиванията;

б) настъпили са значителни промени в съответните регулаторни изисквания;

в) компетентният орган или вътрешният одит, или функцията по утвърждаване са установили съществени слабости в рейтинговите системи;

г) елементите, посочени в параграф 2, са се променили значително, или даден елемент, посочен в параграф 2, не е отчетен в достатъчна степен в одобрения план за последователно въвеждане на вътрешнорейтинговия подход.

Член 8

Условия за постоянно частично използване

1. Когато оценяват спазването от страна на институцията на условията за постоянно частично използване на стандартизирания подход във връзка с експозициите, посочени в член 150, параграф 1, букви а) и б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията е оценила и взела предвид наличността на външни данни за представителни контрагенти;

б) при оценката на разходите на институцията за разработване на рейтингова система за контрагентите в съответния клас експозиции са взети предвид големината на институцията и характерът и мащабът на дейностите ѝ;

в) оперативната възможност на институцията да разработи и въведе рейтингова система е преценена, като са взети предвид характерът и мащабът на дейността на институцията.

2. Когато оценяват спазването от страна на институцията на условията за постоянно частично използване на стандартизирания подход във връзка с експозициите, посочени в член 150, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията е проверила и взела предвид най-малко едно от следните условия:

а) дали експозициите, включително броят на отделно управляваните портфейли и групи дейности, не са достатъчно еднородни, за да позволят разработването на устойчива и надеждна рейтингова система;

б) дали размерът на рисково претеглените експозиции, изчислен в съответствие със стандартизирания подход, е значително по-висок от очаквания размер на рисково претеглените експозиции, изчислен в съответствие с вътрешнорейтинговия подход;

в) дали експозициите са свързани с дадена стопанска единица или група дейности на институцията, която се планира да бъде прекратена;

г) дали експозициите включват портфейли, които подлежат на пропорционална консолидация на частично притежавани дъщерни предприятия, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

3. Когато оценяват спазването от страна на институцията на условията за постоянно частично използване на стандартизирания подход, компетентните органи проверяват дали институцията наблюдава редовно спазването на изискванията по член 150 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ГЛАВА 3

Методика за оценка на функцията по утвърждаване на вътрешни оценки и на вътрешното управление и надзор на институцията

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 9

Общи положения

1. За да се прецени дали дадена институция спазва изискванията за вътрешното управление, включително изискванията за висшето ръководство и ръководния орган, вътрешната отчетност, контрола на кредитния риск и вътрешния одит, надзора и утвърждаването, компетентните органи следва да проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) надеждността на правилата, механизмите и процесите по утвърждаване на рейтинговите системи на институцията и целесъобразността на персонала, който отговаря за извършването на утвърждаването („функция по утвърждаване“), както е предвидено в член 144, параграф 1, букви в) и е), член 174, буква г), член 185 и член 188 на Регламент (ЕС) № 575/2013, по отношение на:

i) независимостта на функцията по утвърждаване в съответствие с член 10;

ii) пълнотата и честотата на прилагането на процеса на утвърждаване в съответствие с член 11;

iii) адекватността на методите и процедурите на функцията по утвърждаване в съответствие с член 12;

iv) надеждността на процеса на докладване и процеса на предприемане на действия по заключенията, констатациите и препоръките в резултат на утвърждаването в съответствие с член 13;

б) вътрешното управление и надзора на институцията, включително на звеното ѝ за контрол на кредитния риск и вътрешния ѝ одит, както е предвидено в членове 189, 190 и 191 на Регламент (ЕС) № 575/2013 по отношение на:

i) ролята на висшето ръководство и ръководния орган в съответствие с член 14;

ii) управленските отчети в съответствие с член 15;

iii) звеното за контрол на кредитния риск в съответствие с член 16;

iv) вътрешния одит в съответствие с член 17.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики и процедури на институцията;

б) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително на ръководния орган или комитетите;

в) преглед на съответните доклади във връзка с рейтинговите системи, както и на заключенията и решенията, изготвени въз основа на тези доклади;

г) преглед на съответните доклади за дейностите на функциите за контрол на кредитния риск, вътрешен одит, надзор и утвърждаване, изготвени от служителите, отговарящи за всяка от тези функции, или от друга контролна функция на институцията, както и заключенията, констатациите и препоръките на тези функции;

д) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За оценяването на функцията по утвърждаване, освен методите, предвидени в параграф 2, компетентните органи прилагат всички методи, посочени по-долу:

а) преглед на ролите и отговорностите на всички служители, участващи във функцията по утвърждаване;

б) преглед на адекватността и целесъобразността на годишния работен план за утвърждаването;

в) преглед на наръчниците за утвърждаване, използвани от функцията по утвърждаване;

г) преглед на процеса на категоризиране на констатациите и съответните препоръки в съответствие с тяхната същественост;

д) преглед на последователността на заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване;

е) преглед на ролята на функцията по утвърждаване във вътрешната процедура за одобрение на рейтингови системи и на всички свързани с тях промени;

ж) преглед на плана за действие по всяка относима препоръка, също и по отношение на последващите действия по нея, одобрени от подходящото управленско ниво.

4. За оценяване на звеното за контрол на кредитния риск, посочено в член 144, параграф 1, буква в) и член 190 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в допълнение към изискванията по параграф 2 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на ролите и отговорностите на всички имащи отношение служители и на висшето ръководство на звеното за контрол на кредитния риск;

б) преглед на съответните доклади, представяни от звеното за контрол на кредитния риск и от висшето ръководство на ръководния орган или определения от него комитет.

5. За оценяване на вътрешния одит или на друго сходно независимо звено за одит, както е посочено в член 191 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в допълнение към изискванията по параграф 2 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните роли и отговорности на всички имащи отношение служители, участващи във вътрешния одит;

б) преглед на адекватността и целесъобразността на годишния работен план на вътрешния одит;

в) преглед на съответните наръчници за одит и работни програми и на констатациите и препоръките, включени в съответните одиторски доклади;

г) преглед на плана за действие на всяка относима препоръка, също и по отношение на последващите действия по нея, одобрени на подходящото управленско ниво.

6. В допълнение към методите, изброени в параграф 2, компетентните органи могат да преглеждат други относими документи на институцията за целите на проверката по параграф 1.

РАЗДЕЛ 2

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ФУНКЦИЯТА ПО УТВЪРЖДАВАНЕ

Член 10

Независимост на функцията по утвърждаване

1. Когато се оценява независимостта на функцията по утвърждаване за целите на член 144, параграф 1, буква е), член 174, буква г), член 185 и член 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали звеното, което отговаря за функцията по утвърждаване, или когато няма отделно звено, предназначено само за функцията по утвърждаване — служителите, изпълняващи функцията по утвърждаване, отговарят на всички изисквания, посочени по-долу:

а) функцията по утвърждаване е независима от служителите и ръководните звена, които отговарят за създаване или подновяване на експозиции и за проектиране или разработване на модели;

б) служителите, изпълняващи функцията по утвърждаване, са различни от тези, които отговарят за проектирането и разработването на рейтинговата система, и от служителите, отговарящи за функцията по контрол на кредитния риск;

в) функцията по утвърждаване е на пряко подчинение на висшето ръководство.

2. За целите на параграф 1, когато звеното, което отговаря за функцията по утвърждаване, е отделно в организационно отношение от звеното за контрол на кредитния риск и всяко звено е подчинено на различни членове на висшето ръководство, компетентните органи проверяват следните две положения:

а) дали функцията по утвърждаване разполага с достатъчно ресурси, включително опитен и квалифициран персонал за изпълнение на задачите си;

б) дали възнаграждението на персонала и висшите ръководители, които отговарят за функцията по утвърждаване, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани с контрола на кредитния риск, или със създаването или подновяването на експозиции.

3. За целите на параграф 1, когато звеното, което отговаря за функцията по утвърждаване, е отделно в организационно отношение от звеното за контрол на кредитния риск и двете звена са подчинени на един и същ член на висшето ръководство, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) дали функцията по утвърждаване разполага с достатъчно ресурси, включително опитен и квалифициран персонал за изпълнение на задачите си;

б) дали възнаграждението на персонала и на висшите ръководители, които отговарят за функцията по утвърждаване, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани с контрола на кредитния риск или със създаването или подновяването на експозиции.

в) дали има въведена процедура за вземане на решения, която гарантира, че заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване, надлежно се вземат под внимание от висшето ръководство на институцията;

г) дали не се оказва неправомерно влияние върху заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване;

д) дали по всички необходими корективни мерки в отговор на заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване са взети решения и те са изпълнени своевременно;

е) дали при вътрешния одит се извършват редовни оценки на изпълнението на условията по букви а) — д).

4. За целите на параграф 1, когато няма отделно звено, което да отговаря за функцията по утвърждаване, компетентните органи проверяват всичко изброено по-долу:

а) дали функцията по утвърждаване разполага с достатъчно ресурси, включително опитен и квалифициран персонал за изпълнение на задачите си;

б) дали възнаграждението на персонала и на висшите ръководители, които отговарят за функцията по утвърждаване, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани с контрола на кредитния риск или със създаването или подновяването на експозиции.

в) дали има въведена процедура за вземане на решения, която гарантира, че заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване надлежно се вземат под внимание от висшето ръководство на институцията;

г) дали не се оказва неправомерно влияние върху заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване;

д) дали по всички необходими корективни мерки в отговор на заключенията, констатациите и препоръките на функцията по утвърждаване са взети решения и те са изпълнени своевременно;

е) дали в рамките на вътрешния одит се извършват редовно оценки на изпълнението на условията по букви а) — д).

ж) дали има ефективно разделение между служителите, които изпълняват функцията по утвърждаване, и тези, които изпълняват други задачи;

з) дали институцията не е глобална или друга системно значима институция по смисъла на член 131 от Директива 2013/36/ЕС.

5. Когато оценяват независимостта на функцията по утвърждаване, компетентните органи оценяват също така дали изборът на институцията по отношение на организацията на функцията по утвърждаване, посочена в параграфи 2, 3 и 4, е целесъобразен, като се имат предвид характерът, големината и мащабът на институцията и сложността на рисковете, присъщи на нейния стопански модел.

Член 11

Пълнота и честота на процеса на утвърждаване

1. Когато оценяват пълнотата на функцията по утвърждаване за целите на изискванията, предвидени в член 144, параграф 1, буква е), член 174, буква г), член 185 и член 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията е определила и документирала пълния процес на утвърждаване за всички рейтингови системи;

б) институцията извършва процедурата на утвърждаване, посочена в буква а), достатъчно често.

2. Когато оценяват пълнотата на процедурата на утвърждаване, както е посочено в параграф 1, буква а), компетентните органи проверяват дали функцията по утвърждаване:

а) подлага на критичен преглед всички аспекти на спецификацията на вътрешните рейтинги и рисковите параметри, включително процедурите за събиране и прочистване на данни, избора на методика и структура на моделите, и процедурата за подбор на променливите;

б) проверява адекватността на въвеждането на вътрешни рейтинги и рискови параметри в ИТ системите, както и дали определенията за категориите и групите се прилагат последователно във всички отдели и географски райони на институцията;

в) проверява функционирането на рейтинговите системи, като взема предвид най-малко разграничаването и количественото измерване на риска и устойчивостта на вътрешните рейтинги и рискови параметри и спецификациите на модела;

г) проверява всички промени, отнасящи се до вътрешните рейтинги и рисковите параметри и тяхната същественост в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014, както и дали предприема последващи действия по своите собствени заключения, констатации и препоръки.

3. Когато преценяват дали честотата на процедурата на утвърждаване, предвидена в параграф 1, буква б), е достатъчна, компетентните органи проверяват дали процедурата на утвърждаване се извършва редовно за всички рейтингови системи на институцията, следвайки годишен работен план и дали:

а) за всички рейтингови системи се извършват най-малко веднъж годишно процедурите, изисквани по член 185, буква б) и член 188, буква в) на Регламент (ЕС) № 575/2013 („бек тестове“);

б) за рейтинговите системи, обхващащи съществени видове експозиции, проверката на функционирането на рейтинговите системи, посочена в параграф 2, буква в), се извършва най-малко веднъж годишно.

4. Когато институцията кандидатства за разрешение за прилагането на вътрешни рейтинги и рискови параметри на рейтингова система или за съществени промени на вътрешни рейтинги и рискови параметри на рейтингова система, компетентните проверяват дали институцията извършва утвърждаването, посочено в параграф 2, букви а), б) и в), преди да използва рейтинговата система за целите на изчисляването на капиталовите изисквания и за вътрешното управление на риска.

Член 12

Адекватност на методите и процедурите на функцията по утвърждаване

Когато оценяват адекватността на методите и процедурите по утвърждаване за целите на изискванията, предвидени в член 144, параграф 1, буква е), член 174, буква г), член 185 и член 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали тези методи и процедури позволяват последователна и съдържателна оценка на функционирането на системите за вътрешен рейтинг и оценка на риска, и проверяват дали:

а) методите и процедурите по утвърждаване са подходящи за оценка на точността и последователността на рейтинговата система;

б) методите и процедурите по утвърждаване са подходящи за характера, степента на сложност и обхвата на прилагане на рейтинговите системи на институцията и наличността на данни;

в) методите и процедурите по утвърждаване посочват ясно целите, стандартите и ограниченията на утвърждаването, съдържат описание на всички тестове за утвърждаване, набори от данни и процедури за прочистване на данни, посочват източници на данни и референтни периоди от време, и поставят определени цели и толеранси за определени показатели, съответно за първоначалното и редовното утвърждаване;

г) използваните методи за утвърждаване и по-специално извършваните тестове, наборите от референтни данни, използвани за утвърждаване, и съответното прочистване на данни, се прилагат последователно с течение на времето;

д) методите за утвърждаване включват бек-тестване и сравнения, както е посочено в член 185, буква в) и член 188, буква г) на Регламент (ЕС) № 575/2013;

е) методите за утвърждаване вземат предвид начина, по който стопанските цикли и свързаната с тях системна променливост в нивата на неизпълнение са отразени във вътрешните рейтинги и рисковите параметри, особено по отношение на оценката на параметъра PD.

Член 13

Надеждност на процедурата на докладване и на процедурата на предприемане на действия по заключенията, констатациите и препоръките във връзка с утвърждаването

Когато оценяват надеждността на процедурата на докладване и процедурата на предприемане на мерки по заключенията, констатациите и препоръките във връзка с утвърждаването за целите на изискванията, предвидени в член 144, параграф 1, буква е), член 174, буква г), член 185 и член 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) докладите относно утвърждаването установяват и описват методите, използвани за утвърждаването, извършените тестове, използваните набори от референтни данни и съответните процедури за прочистване на данни и включват резултатите от тези тестове, заключенията относно утвърждаването, констатациите и съответните препоръки;

б) заключенията, констатациите и препоръките от докладите относно утвърждаването се представят директно на висшето ръководство и на ръководния орган на институцията или на определения от него комитет;

в) заключенията, констатациите и препоръките от докладите относно утвърждаването намират отражение в промени и усъвършенстване на проектирането на вътрешните рейтинги и оценките на риска, включително в ситуациите, описани в първото изречение на член 185, буква д) и в член 188, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) процедурата за вземане на решения на институцията се извършва на подходящото равнище на управление.

РАЗДЕЛ 3

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪТРЕШНОТО УПРАВЛЕНИЕ И НАДЗОРА

Член 14

Роля на висшето ръководство и ръководния орган

Когато оценяват корпоративното управление на институцията, както е посочено в член 189 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) процедурата на вземане на решения на институцията, нейната йерархия, йерархични линии и нива на отговорност са ясно определени във вътрешната документация на институцията и последователно отразявани в протоколите от заседанията на вътрешните органи;

б) ръководният орган или определеният от него комитет и висшето ръководство одобряват най-малко следните съществени аспекти на рейтинговите системи:

i) всички относими политики, свързани с проектирането и въвеждането на рейтингови системи и прилагането на вътрешнорейтинговия подход, включително политиките, свързани с всички съществени аспекти на присъждането на рейтинг и оценки на рисковите параметри и процедури на утвърждаване;

ii) всички съответни политики за управление на риска, включително по отношение на ИТ инфраструктурата и планирането на действия при извънредни ситуации;

iii) параметрите на риска на всички рейтингови системи, използвани при процедурите за вътрешно управление на риска и при изчисляване на капиталовите изисквания;

в) ръководният орган или определеният от него комитет установява целесъобразна организационна структура за надеждното въвеждане на рейтинговите системи чрез официално решение;

г) ръководният орган или определеният от него комитет одобрява чрез официално решение спецификацията за приемливо равнище на риска, вземайки предвид схемата на вътрешната рейтингова система на институцията;

д) висшето ръководство е добре запознато с всички рейтингови системи на институцията, тяхното проектиране и функциониране, изискванията за вътрешнорейтинговия подход и за подхода на институцията към изпълнението на тези изисквания;

е) висшето ръководство уведомява ръководния орган или определения от него комитет за съществени промени на установените политики или изключения от тях, които оказват съществено влияние върху функционирането на рейтинговите системи на институцията;

ж) висшето ръководство е в състояние да осигури постоянно добро функциониране на рейтинговите системи;

з) висшето ръководство взема съответните мерки, когато функциите по контрол на кредитния риск, утвърждаване, вътрешен одит или друга контролна функция установят слабости в рейтинговите системи.

Член 15

Управленски отчети

Когато оценяват адекватността на управленските отчети, както е посочено в член 189 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват:

а) дали управленските отчети включват информация за всичко, посочено по-долу:

i) рисковия профил на длъжниците или експозициите, по категории;

ii) миграцията между рисковите категории;

iii) оценка на съответните рискови параметри по категории;

iv) сравнение на реализираните с очакваните нива на неизпълнение и, когато се използват собствени оценки — на реализираните LGD и реализираните конверсионни коефициенти спрямо очакванията;

v) допусканията и резултатите от направените стрес тестове;

vi) резултатите от рейтинговия процес, нуждаещите се от подобрение области и действията за отстраняване на вече установените слабости на рейтинговите системи;

vii) докладите относно утвърждаването;

б) формата и честотата на управленските отчети са адекватни, като се имат предвид значението и видът на информацията и нивото, което получателят ѝ заема в йерархията, като се има предвид организационната структура на институцията;

в) управленските отчети улесняват наблюдението от страна на висшето ръководство на кредитния риск в общия портфейл от експозиции, обхванати от вътрешнорейтинговия подход;

г) управленските отчети са пропорционални на характера, размера и степента на сложност на дейността на институцията и организационната ѝ структура.

Член 16

Звено за контрол на кредитния риск

1. Когато оценяват вътрешното управление и надзора на институцията във връзка със звеното за контрол на кредитния риск, посочено в член 190 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) звеното или звената за контрол на кредитния риск са отделни и независими от служителите и ръководните звена, които отговарят за създаване или подновяване на експозиции;

б) звеното или звената за контрол на кредитния риск са функционални и адекватни за изпълнението на задачите си.

2. За целите на утвърждаването по параграф 1, буква а) компетентните органи проверяват дали:

а) звеното или звената за контрол на кредитния риск представляват отделни организационни структури в рамките на институцията;

б) ръководителят на звеното за контрол на кредитния риск или ръководителите на такива звена са част от висшето ръководство;

в) функцията за управление на кредитния риск е организирана, вземайки предвид принципите, предвидени в член 76, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС;

г) персоналът и висшето ръководство, отговарящи за звеното или звената за контрол на кредитния риск, не отговарят за създаването или подновяването на експозиции;

д) висшите ръководители на звеното или звената за контрол на кредитния риск, отговарящи за създаване или подновяване на експозиции, са подчинени на различни членове на ръководния орган на институцията или определения от него комитет;

е) възнаграждението на персонала и висшите ръководители, които отговарят за звеното или звената за контрол на кредитния риск, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани със създаването или подновяването на експозиции.

3. За целите на утвърждаването по параграф 1, буква б) компетентните органи проверяват дали:

а) звеното или звената за контрол на кредитния риск са пропорционални на характера, размера и степента на сложност на дейността и организационната структура на институцията, и по-специално на сложността на рейтинговите системи и тяхното въвеждане;

б) звеното или звената за контрол на кредитния риск разполагат с достатъчни ресурси, както и с опитен и квалифициран персонал за изпълнението на всички съответни задачи;

в) звеното или звената за контрол на кредитния риск отговарят за проектирането или подбора, въвеждането и контрола и функционирането на рейтинговите системи, както се изисква съгласно второто изречение на член 190, параграф 1 на Регламент (ЕС) № 575/2013, и дали областите на отговорност на звеното или звената включват тези, изброени в член 190, параграф 2 от същия регламент;

г) звеното или звената за контрол на кредитния риск редовно уведомяват висшето ръководство за функционирането на рейтинговите системи, за нуждаещите се от подобрение области и за дейностите по отстраняване на по-рано установени недостатъци.

Член 17

Вътрешен одит

1. Когато оценяват вътрешното управление и надзора на институцията във връзка със звеното за вътрешен одит или друго сходно независимо звено за одит, както е посочено в член 191 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит извършва поне веднъж годишно прегледи на следното:

i) всички рейтингови системи на институцията;

ii) дейностите на функцията за контрол на кредитния риск;

iii) дейностите по процеса за одобряване на кредити;

iv) дейностите на функцията по вътрешно утвърждаване;

б) прегледът по буква а) улеснява уточняването на годишния работен план за областите, които изискват подробен преглед на спазването на всички изисквания, приложими за вътрешнорейтинговия подход, предвидени в членове 142 – 191 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит са функционални и адекватни за изпълнението на задачите им.

2. За целите на проверката по параграф 1, буква в) компетентните органи проверяват дали:

а) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит предоставят достатъчна информация на висшето ръководство и на ръководния орган на институцията за съответствието на рейтинговите системи с приложимите изисквания за вътрешнорейтинговия подход;

б) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит са пропорционални на характера, размера и степента на сложност на дейността и организационната структура на институцията, и по-специално на сложността на рейтинговите системи и тяхното въвеждане;

в) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит разполага с достатъчно ресурси, както и с опитен и квалифициран персонал за изпълнението на всички съответни задачи;

г) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит не участва в никакъв аспект на функционирането на рейтинговите системи, на които то извършва преглед в съответствие с параграф 1, буква а);

д) вътрешният одит или друго сходно независимо звено за одит са независими от персонала и ръководството, които отговарят за създаването или подновяването на експозиции, и са пряко подчинени на висшето ръководство;

е) възнаграждението на персонала и висшите ръководители, които отговарят за функцията по вътрешен одит, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани със създаването или подновяването на експозиции.

ГЛАВА 4

Методика за оценка на теста за прилагане и теста за предишен опит

Член 18

Общи положения

1. За да оценят дали институцията спазва изискванията за прилагането на рейтингови системи за целите на член 144, параграф 1, буква б), член 145, член 171, параграф 1, буква в), член 172, параграф 1, буква а), член 172, параграф 1, буква в), член 172, параграф 2 и член 175, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, прилагани за изчисляване на собствения капитал, играят основна роля в процеса на управление на риска, одобрението на кредити и процедурата на вземане на решения в съответствие с член 19;

б) вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, прилагани за изчисляване на собствения капитал, играят основна роля при разпределянето на вътрешния капитал в съответствие с член 20;

в) вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, прилагани за изчисляване на собствен капитал, играят основна роля при функциите по корпоративно управление на институцията, в съответствие с член 21;

г) данните и оценките, използвани от институцията за изчисляване на собствения капитал и тези, използвани за вътрешни цели, са последователни, и когато има несъответствия, те са напълно документирани и разумни;

д) рейтинговите системи са като цяло в съответствие с изискванията, предвидени в членове 169 – 191 от Регламент (ЕС) № 575/2013, и са прилагани от институцията поне три години преди прилагането на вътрешнорейтинговия подход, както е предвидено в член 145 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с член 22.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики и процедури на институцията;

б) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително на ръководния орган или на комитетите, участващи в управлението на кредитния риск.

в) преглед на разпределението на правомощията за взимане на кредитни решения, на наръчниците за управление на кредити и на схемите за търговски канали;

г) преглед на направения от институцията анализ на одобренията на кредити и данните за отхвърлени искания за кредити, включително всичко, изброено по-долу:

i) кредитни решения, отклоняващи се от кредитната политика на институцията („изключения“)

ii) случаите, когато използването на експертно мнение води до отклонение от входящите или изходящите данни на рейтинговите системи („несъобразяване“) и обосновки за случаите на несъобразяване,

iii) експозициите без рейтинг и причините за липсващите рейтинги,

iv) ръчно въвеждани решения и гранични стойности;

д) преглед на политиките на институцията за преструктуриране на кредити;

е) преглед на документираната редовна отчетност за кредитния риск;

ж) преглед на документацията за изчисляване на вътрешния капитал на институцията и разпределянето на вътрешния капитал по видове риск, дъщерни предприятия и портфейли;

з) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

и) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

й) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи могат също да прилагат всеки от следните допълнителни методи:

а) преглед на документацията на системите за ранно предупреждение;

б) преглед на методиката за корекции на кредитния риск и документирания анализ на съответствието ѝ с изчисленията на капиталовите изисквания;

в) преглед на документирания анализ на коригираната спрямо риска рентабилност на институцията;

г) преглед на ценовите политики на институцията;

д) преглед на процедурите за събиране и възстановяване на дългове;

е) преглед на наръчниците за планиране и докладите относно бюджетирането на разходите за риска;

ж) преглед на политиката за възнагражденията и протоколи от заседанията на комитета по възнагражденията;

з) преглед на други относими документи на институцията.

Член 19

Тест за прилагане при управлението на риска, вземането на решения и процеса на одобрение на кредити

1. Когато оценяват дали вътрешните рейтинги и оценките за неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, използвани при изчисляването на капиталовите изисквания, играят основна роля при процедурите на институцията за управление на риска и вземане на решения и при одобрението на кредити, както се изисква съгласно член 144, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, по отношение на отнасянето към категории или групи в съответствие с член 171, параграф 1, буква в) и параграф 2 от същия регламент, по отношение на отнасянето на експозиции в съответствие с член 172, параграф 1, букви а), б) и в) от същия регламент и по отношение на документацията на рейтинговите системи в съответствие с член 175, параграф 3 от същия Регламент, компетентните органи проверяват дали:

а) броят на експозициите без рейтинг и неактуалните рейтинги е незначителен;

б) тези вътрешни рейтинги и оценки на неизпълнението и загубите играят основна роля, по-специално при:

i) вземане на решения относно одобрението, отхвърлянето, преструктурирането и подновяването на кредитен инструмент;

ii) изготвяне на кредитните политики чрез въздействие върху максималните лимити на експозициите, техниките за редуциране и кредитните подобрения или друг аспект на глобалния профил на кредитния риск на институцията;

iii) извършване на процеса на наблюдение на длъжници и експозиции;

2. Когато институциите прилагат вътрешни рейтинги и оценки за неизпълнение и загуби в която и да е от следните области, компетентните органи оценяват как това прилагане допринася за важната роля на тези рейтинги и оценки за процедурите на управление на риска и вземането на решения и за одобренията на кредити, както е посочено в параграф 1:

а) ценообразуването на всеки кредитен инструмент или длъжник;

б) системите за ранно предупреждение, прилагани за управление на кредитния риск;

в) определянето и прилагането на политики и процеси за събиране и възстановяване на вземания;

г) изчисляването на корекции за кредитен риск, когато това е в съответствие с приложимата счетоводна рамка;

д) разпределянето или делегирането на правомощия за процеса на одобряване на кредити от управителния съвет на вътрешните комитети, на висшето ръководство и на персонала.

Член 20

Тест за прилагане при разпределянето на вътрешния капитал

1. Когато оценяват дали вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, прилагани за изчисляването на капиталовите изисквания, играят основна роля при разпределянето на вътрешния капитал на институцията, както е посочено в член 144, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват дали вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите играят основна роля при:

а) оценката на размера на вътрешния капитал, който институцията счита за достатъчен за покриване на характера и нивото на риска, на който е изложена или може да бъде изложена, както е посочено в член 73 от Директива 2013/36/ЕС;

б) разпределянето на вътрешния капитал по видове риск, дъщерни предприятия и портфейли.

2. Когато институцията взема предвид вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите за целите на изчисляването на разходите за риск на институцията за свързани с бюджета цели, компетентните органи оценяват как вземането предвид на тези елементи допринася за важната роля, която тези рейтинги и оценки играят при разпределянето на вътрешния капитал на институцията.

Член 21

Тест за прилагане при функциите за корпоративно управление

1. Когато оценяват дали вътрешните рейтинги и оценките на неизпълнението и загубите, получени чрез рейтинговите системи, прилагани за изчисляване на изискванията за собствен капитал, играят основна роля при корпоративното управление на институцията, както е предвидено в член 144, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват дали тези рейтинги и оценки играят основна роля при:

а) докладите за управлението;

б) наблюдението на кредитния риск на ниво портфейл.

2. Когато институциите вземат предвид вътрешни рейтинги и оценки на неизпълнението и загубите в която и да е от следните области, компетентните органи оценяват как вземането предвид на тези елементи допринася за основната роля на тези рейтинги и оценки за функциите за корпоративно управление, както е посочено в параграф 1:

а) планирането на вътрешен одит:

б) разработването на политиките за възнагражденията.

Член 22

Тест за предишен опит

1. Когато оценяват дали поне три години преди да започне да използва вътрешнорейтинговия подход за изчисляване на капиталовите изисквания институцията е прилагала рейтингови системи, които като цяло са в съответствие с изискванията, предвидени в членове 169 – 191 от Регламент (ЕС) № 575/2013, както е посочено в член 145 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) тези рейтингови системи са използвани при процедурите на институцията за управление на риска и вземане на решения и при процедурите за одобрение на кредити, както е посочено в член 19, параграф 1, буква б);

б) налице е адекватна документация, показваща ефективното функциониране на рейтинговите системи през тези три години, по-специално по отношение на съответните доклади за наблюдението, утвърждаването и одитите.

2. За целите на оценяването на дадено искане на разрешение за разширяване на обхвата на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с плана за последователно въвеждане, параграф 1 се прилага също и когато разширяването обхваща експозиции, които съществено се отклоняват от съществуващия обхват, така че не може разумно да се прецени дали притежаваният опит е достатъчен да отговори на изискванията на член 145, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013 във връзка с допълнителните експозиции, както е предвидено в член 145, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ГЛАВА 5

Методика за оценка при отнасянето на експозиции към категории или групи

Член 23

Общи положения

1. За да оценят спазването от страна на институцията на изискванията за отнасянето на длъжници или експозиции към категории или групи, предвидени в членове 169, 171, 172 и 173 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват следните два аспекта:

а) адекватността на определенията, процедурите и критериите, използвани от институцията за отнасяне или за преглед на отнасянето на експозиции към категории или групи, включително третирането на случаите на несъобразяване с рейтинговата система, в съответствие с член 24;

б) надеждността на процеса на отнасяне, посочен в член 173 от Регламент (ЕС) № 575/2013, включително независимостта на процеса на отнасяне, както и на прегледите на отнасянето, в съответствие с член 25.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики и процедури на институцията;

б) преглед на ролите и отговорностите на звената, отговарящи за създаване и подновяване на експозиции и звената, отговарящи за отнасянето на експозиции към категории или групи;

в) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

г) преглед на вътрешните доклади на институцията във връзка с извършването на процеса на отнасяне;

д) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

е) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците при отнасянето или при процеса на преглед и за редуциране на рисковете, открити по време на одитите;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях;

з) преглед на критериите, използвани от персонала, отговарящ за експертното мнение при отнасянето на експозиции към категории или групи.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи могат също така да прилагат всички допълнителни методи, изброени по-долу:

а) преглед на функционалната документация на съответните ИТ системи;

б) провеждане на извадкови тестове и преглед на документи, свързани с характеристиките на даден длъжник и поддържането на експозициите;

в) провеждане на свои собствени тестове относно данните на институцията или изискване институцията да проведе специфични тестове;

г) преглед на други относими документи на институцията.

Член 24

Определения, процедури и критерии, свързани с отнасянето на експозиции

1. Когато оценяват адекватността на определенията, процедурите и критериите, използвани от институцията за отнасяне или за преглед на отнасянето на експозиции към категории или групи, съгласно членове 169, 171, 172 и 173 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) са налице адекватни процедури и механизми, които осигуряват последователно отнасяне на длъжници или инструменти към подходяща рейтингова система;

б) са налице адекватни процедури и механизми, които гарантират, че всяка държана от институцията експозиция е отнесена към дадена категория или група в съответствие с рейтинговата система;

в) за експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки и за експозиции в капиталови инструменти, когато институцията използва посочения в член 155, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 подход PD/LGD, са налице подходящи процедури и механизми, които гарантират, че всички експозиции към един и същ длъжник се отнасят към една и съща рискова категория длъжници, включително експозициите на всички видове дейности, структурни звена, географски райони, юридически лица в рамките на групата и ИТ системите, и които осигуряват правилното прилагане на предвиденото в член 170, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013 освобождаване от изискването за рейтингова скала на длъжника, която дава изключително количествена оценка на риска от неизпълнение на длъжника за експозиции по специализирано кредитиране, както и на предвиденото в член 172, параграф 1, буква д) от посочения регламент освобождаване от задължението отделни експозиции към един и същ длъжник да се отнасят към една и съща рискова категория длъжници;

г) определенията и критериите, използвани за отнасянето, са достатъчно подробни за осигуряването на общо разбиране и последователно отнасяне към категории или групи от всички отговорни служители във всички видове дейности, структурни звена, географски райони и юридически лица в рамките на групата, независимо коя ИТ система е използвана;

д) въведени са адекватни процедури и механизми за получаване на цялата приложима информация за длъжниците и инструментите;

е) взета е предвид цялата приложима, най-актуална и налична към съответния момент информация;

ж) за експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки и за експозиции в капиталови инструменти, когато институцията използва подхода PD/LGD, е взета предвид както финансовата, така и нефинансовата информация;

з) когато информацията, необходима за отнасянето на експозиции към категории или групи липсва или не е актуална, институцията е определила толеранси за определени показатели и приети правила с оглед на адекватното и консервативно отчитане на този факт;

и) финансови отчети, които са по-стари от 24 месеца, се считат за неактуални и се разглеждат консервативно;

й) отнасянето към категории или групи е част от процеса за одобряване на кредити в съответствие с член 19;

к) критериите за отнасяне към категории или групи са в съответствие със стандартите на институцията относно кредитирането и с нейните политиките за третиране на проблемни длъжници и сделки.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи оценяват ситуациите, при които се използва експертно мнение с цел несъобразяване с входящите или изходящите данни на рейтинговата система в съответствие с член 172, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013. Те проверяват дали:

а) са налице документирани политики, чрез които се определят основанията за несъобразяването и максималният му обхват, и се посочва на какви етапи от процеса на отнасянето е позволено несъобразяване;

б) случаите на несъобразяване са достатъчно добре обосновани на базата на основанията, изложени в посочените в буква а) политики, както и дали тази обосновка е документирана;

в) институцията редовно извършва анализ на състоянието на експозициите, чийто рейтинг е бил обект на несъобразяване, включително анализ на случаите на несъобразяване от страна на всички засегнати служители, а резултатите се вземат предвид при процедурата за вземане на решение на подходящо управленско ниво;

г) институцията събира пълна информация за случаите на несъобразяване, включително информация преди и след това, наблюдава редовно броя и обосновките на тези случаи и анализира последствията от тях за функционирането на модела;

д) броят и обосновките на случаите на несъобразяване не показва значителни слабости на модела.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи проверяват дали чрез определенията, процедурите и критериите за отнасянето се постига всичко, посочено по-долу:

а) идентифицирани са групи от свързани клиенти, както е определено в Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) информацията за рейтингите и неизпълненията на други съответни субекти в рамките на групата от свързани клиенти се взема предвид при отнасянето на рейтинговата категория на даден длъжник по такъв начин, че категориите рейтинги на всеки съответен субект в групата отразяват различната ситуация на всеки съответен субект и неговите връзки с другите съответни субекти от групата;

в) случаите, когато длъжниците се отнасят към по-добра категория, отколкото техните предприятия майки, се документират и обосновават.

Член 25

Надеждност на процеса на отнасянето

1. Когато оценяват независимостта на процеса на отнасянето съгласно член 173 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) персоналът и ръководството, които отговарят за окончателното одобрение на отнасянето или прегледа на отнасянето на експозиции към категории или групи, не участват в създаването или подновяването на експозиции или не отговарят за това;

б) висшите ръководители на звената, отговарящи за окончателното одобрение на отнасянето или прегледа на отнасянето на експозиции към категории или групи, и висшите ръководители на звената, отговарящи за създаването или подновяването на експозиции, са подчинени на различни членове на ръководния орган или на съответния комитет, определен от институцията;

в) възнаграждението на персонала и ръководството, отговарящи за окончателното одобрение на отнасянето или прегледа на отнасянето на експозиции към категории или групи, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани със създаването или подновяването на експозиции;

г) същите практики, като посочените в букви а), б) и в), се отнасят за случаите на несъобразяване в класа експозиции на дребно.

2. Когато оценяват адекватността и честотата на процеса на отнасянето, както е посочено в член 173 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) са налице адекватни и подробни политики, определящи честотата на прегледите и критериите за необходимостта от по-чести прегледи, вземайки предвид по-високия риск на длъжника или проблемните експозиции, както и дали тези политики се прилагат последователно във времето;

б) в рамките на максимум дванадесет месеца след одобряване на отнасянето е извършен преглед на това отнасяне, както и дали в посочения срок в отнасянето са въведени корекциите, счетени за необходими по време на прегледа;

в) при получаването на нова съществена информация за длъжника или експозицията е извършен преглед на отнасянето, както и дали без излишно забавяне в отнасянето са въведени корекциите, счетени за необходими по време на прегледа;

г) институцията е определила критериите и процедурите за оценката на съществеността на новата информация и последващата необходимост от ново отнасяне и дали тези критерии са прилагат последователно;

д) за прегледа на отнасянето е използвана най-актуалната налична информация;

е) когато поради практически причини не е извършен преглед на отнасянето, както е определено в букви а) – д) — дали са приложени адекватни политики за установяване, проследяване и коригиране на ситуацията и дали са взети мерки, за да се възстанови спазването на изискванията по букви а) – д);

ж) висшето ръководство е информирано редовно за прегледите на отнасянето на експозиции към категории или групи и за евентуални забавяния на прегледите на отнасянето, посочено в буква е);

з) има адекватни политики за ефективно получаване и редовно актуализиране на съответната информация, и дали това е подходящо отразено в условията на договорите с длъжниците.

3. За целите на проверката съгласно параграф 2 компетентните органи оценяват стойността и броя на експозициите, които не са били прегледани в съответствие с букви а) – д) на параграф 2, и проверяват дали тези експозиции са разгледани консервативно, при изчисляването на размера на рисково-претеглените експозиции. Оценката и проверката се извършват отделно за всяка рейтингова система и всеки рисков параметър.

ГЛАВА 6

Методика за оценка на установяването на неизпълнения

Член 26

Общи положения

1. За да се оцени дали институцията установява всички ситуации, които се считат за неизпълнения съгласно член 178, параграфи 1 – 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и Делегиран регламент (ЕС) 2018/171 ([5]) на Комисията, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) подробното описание и практическото използване на предпоставките за установяване на неизпълнение от страна на даден длъжник в съответствие с член 27;

б) надеждността и ефективността на процеса, използван от институцията за установяване на неизпълнение от страна на даден длъжник в съответствие с член 28;

в) предпоставките и процедурите, които институцията използва за прекласифицирането на длъжник от статус неизпълнение в редовен статус в съответствие с член 29.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на вътрешните критерии, политики и процедури на институцията за установяване дали е настъпило неизпълнение („определение за неизпълнение“) и за третиране на експозиции в неизпълнение;

б) преглед на ролите и отговорностите на звената и ръководните органи, участващи в установяването на неизпълнение от страна на даден длъжник и в управлението на експозициите в неизпълнение;

([5]) Делегиран регламент (ЕС) 2018/171 на Комисията от 19 октомври 2017 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета с регулаторни технически стандарти за прага на значимост на просрочено кредитно задължение (ОВ L 32, 6.2.2018 г., стр. 1).

в) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

г) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

д) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

е) получаване на писмени декларации от съответните служители и висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях;

ж) преглед на критериите, използвани от персонала, отговарящ за ръчното отнасяне на даден длъжник или експозиция към статус на неизпълнение и връщането към статус на редовна експозиция.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи могат също така да прилагат всички допълнителни методи, изброени по-долу:

а) преглед на функционалната документация на ИТ системите, използвани в процеса по установяване на неизпълнение от страна на даден длъжник;

б) провеждане на извадкови тестове и преглед на документи, свързани с характеристиките на даден длъжник и поддържането на експозициите;

в) провеждане на собствени тестове относно данните на институцията или изискване институцията да проведе специфични тестове;

г) преглед на други относими документи на институцията.

Член 27

Предпоставки за установяване на неизпълнение от страна на даден длъжник

1. Когато оценяват подробното описание и практическото използване на предпоставките за установяване на неизпълнение от страна на даден длъжник, прилагани от институцията, и тяхното съответствие с член 178, параграфи 1 – 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и Делегиран регламент (ЕС) 2018/171, компетентните органи проверяват дали:

а) е въведена адекватна политика по отношение на преброяването на дните на просрочие, включително по отношение на продължаването и удължаването на срока на инструментите, изменения или разсрочване, подновяване и нетиране на съществуващите сметки;

б) определението за неизпълнение, използвано от институцията, включва най-малко всички предпоставки за неизпълнение, посочени в член 178, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) когато дадена институция използва повече от едно определение за неизпълнение в рамките на юридическите си лица, обхватът на приложение на всяко определение за неизпълнение е ясно посочен и различията между определенията са обосновани.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи оценяват дали определението за неизпълнение се прилага на практика и е достатъчно подробно, за да бъде прилагано последователно от всички служители по отношение на всички видове експозиции, и дали всички следващи потенциални признаци за вероятност от неплащане са достатъчно ясно посочени:

а) статусът на текущото начисляване на лихви;

б) събития, които представляват специфични корекции на кредитния риск вследствие на констатирано съществено влошаване на кредитното качество;

в) продажби на кредитни задължения със съществена икономическа загуба във връзка с кредита;

г) събития, които представляват принудително преструктуриране на кредитното задължение;

д) събития, които представляват защита, сходна с тази на обявяване в несъстоятелност;

е) други признаци за вероятност от неплащане.

3. Компетентните органи проверяват дали политиките и процедурите осигуряват гаранции, че длъжниците не се класифицират като редовни длъжници, ако е налице някоя от предпоставките за настъпило неизпълнение.

Член 28

Надеждност и ефективност на процеса по установяване на неизпълнение от страна на длъжник

1. Когато оценяват надеждността и ефективността на процеса по установяване на неизпълнение от страна на длъжник в съответствие с член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверят дали:

а) са въведени адекватни процедури и механизми, които гарантират, че всички неизпълнения се установяват своевременно, по-специално, че събирането и актуализирането на съответната информация е ефективно и се извършва с достатъчна честота;

б) когато установяването на неизпълнение от страна на даден длъжник се основава на автоматични процеси — се извършват тестове, за да се провери дали неизпълненията са установени правилно от ИТ системата;

в) за целите на установяването на неизпълнение от страна на даден длъжник въз основа на експертно мнение критериите за оценка на длъжниците и предпоставките за неизпълнение са описани достатъчно подробно във вътрешната документация, така че да се гарантира последователност при установяването на неизпълнения, извършвано от всички служители, участващи в този процес;

г) когато институцията прилага определението за неизпълнение на равнището на длъжник, са въведени адекватни процедури и механизми, гарантиращи, че след като бъде установено неизпълнение за даден длъжник, всички експозиции към този длъжник се регистрират като експозиции в неизпълнение във всички съответни системи, стопански дейности и географски райони в рамките на институцията и нейните дъщерни предприятия, и ако е приложимо, в рамките на нейното предприятие майка и неговите дъщерни предприятия;

д) когато отнасянето на всички експозиции на даден длъжник към статус на неизпълнение, както е посочено в буква г), се забави след неизпълнението на една или няколко експозиции на длъжника, това забавяне не води до грешки или несъответствия в управлението на риска, докладването на риска, изчисляването на капиталовите изисквания или използването на данните за количествено измерване на риска.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи оценяват прилагането на прага за същественост, определен в член 178, параграф 2, буква г) от Регламент (ЕС) № 575/2013 в определението за неизпълнение, и съответствието на този праг за същественост с прага на същественост на просрочено кредитно задължение, определен от компетентните орган в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2018/171, и проверяват дали:

а) са въведени адекватни процедури и механизми, за да се гарантира, че статусът на неизпълнение е присъден в съответствие с член 178, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013 въз основа на оценката, предвидена в член 178, параграф 2, буква г) от посочения регламент и съответства на прага за същественост, приложим за просрочено кредитно задължение, както е определено от компетентните органи в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) 2018/171;

б) процесът на преброяването на дните на просрочие е в съответствие с договорните или правните задължения на длъжника, отразява адекватно частичните плащания и се прилага последователно.

3. При експозиции на дребно в допълнение към проверката по параграф 1 и оценката по параграф 2 компетентните органи проверяват дали:

а) институцията разполага с ясна политика по отношение на прилагането на определението за неизпълнение при експозиции на дребно на равнището на длъжника или на равнището на отделния кредитен инструмент;

б) посочената в точка а) политика е приведена в съответствие със системата за управление на риска на институцията и се прилага последователно;

в) когато институцията прилага определението за неизпълнение на равнището на отделния кредитен инструмент:

i) дали са въведени адекватни процедури и механизми, които да гарантират, че след като бъде установено неизпълнение по отношение на даден кредитен инструмент, той се отбелязва като инструмент в неизпълнение във всички съответни системи в рамките на институцията;

ii) когато при присвояването на статуса на неизпълнение на даден кредитен инструмент във всички съответни системи, както е посочено в подточка i), има забавяне — това забавяне не води до грешки или несъответствия при управлението на риска, докладването на риска, изчисляването на капиталовите изисквания или използването на данни за количественото измерване на риска.

Член 29

Прекласифициране в статус, съответстващ на редовна експозиция

1. Когато оценяват надеждността на предпоставките за прекласифициране и на процеса на прекласифициране на статуса на длъжник в неизпълнение в статус, съответстващ на редовна експозиция, съгласно член 178, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) предпоставките за прекласифициране са определени за всяка предпоставка за неизпълнение и дали установяването и третирането на кредитни задължения, подлежащи на принудително преструктуриране, са ясно посочени;

б) прекласифицирането е възможно само след като всички предпоставки за неизпълнение вече не са налице и всички относими условия за прекласифициране са спазени;

в) предпоставките за прекласифициране и процесът на прекласифициране са определени по разумен начин, по-конкретно така, че да се гарантира, че прекласифицирането в статус, съответстващ на редовна експозиция, не се извършва, когато институцията очаква кредитното задължение да не бъде платено в пълен размер, без да се предприемат действия от страна на институцията, като например по реализиране на обезпечение.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи проверяват дали политиките и процедурите на институцията не допускат статусът на длъжник в неизпълнение да бъде прекласифициран в статус, съответстващ на редовна експозиция, единствено в резултат на промени в клаузите или условията на кредитните задължения, освен ако институцията не е установила, че тези промени позволяват вече да не се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати задълженията си.

3. Компетентни органи проверяват анализа, на който институцията основава критериите си за прекласифициране. Те проверяват дали при анализа се взети предвид предходните случаи на неизпълнение в институцията и процентът длъжници в неизпълнение, които, след като са били прекласифицирани в статус, съответстващ на редовна експозиция, отново са изпаднали в неизпълнение в рамките на кратък период от време.

ГЛАВА 7

Методика за оценка на проектирането, функционалните характеристики и документирането на рейтинговите системи

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Член 30

Общи положения

1. За да оценят спазването от страна на институцията на изискванията за проектирането, управлението и документирането на рейтинговите системи, както е посочено в член 144, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) наличието на подходяща документация за обосновката, структурата и функционалните характеристики на рейтинговите системи съгласно посоченото в член 175 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 31 и 32;

б) наличието на подходяща структура на рейтинговите системи съгласно посоченото в член 170 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 33—36;

в) прилагането от институцията на специфичните изисквания за статистически модели или други автоматизирани методи съгласно посоченото в член 174 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 37—40.

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики на институцията;

б) преглед на техническата документация на институцията за методиката и процеса на развитие на рейтинговите системи;

в) преглед на наръчниците, методиките и процесите за развитие, на които се основават рейтинговите системи;

г) преглед на протоколите от заседанията на вътрешните органи на институцията, които отговарят за одобрението на рейтинговите системи, включително на ръководния орган или на определените от него комитети;

д) преглед на докладите за функционирането на рейтинговите системи и на препоръките на звеното за контрол на кредитния риск, функцията по утвърждаване, функцията по вътрешен одит или всяка друга контролна функция на институцията;

е) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и смекчаване на рисковете, открити в процеса на наблюдение и утвърждаване и в съответните одити;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи може да прилагат всеки от допълнителните методи, описани по-долу:

а) искане и анализ на данните, използвани в процеса на разработване на рейтинговите системи;

б) извършване на собствени оценки или възпроизвеждане на оценките на институцията, извършени по време на разработването и наблюдението на рейтинговите системи, като се използват съответни предоставени от институцията данни;

в) искане на допълнителна документация от институцията или искане тя да предостави анализ, свързан с избора на методика за проектирането на рейтинговата система, както и информация относно получените резултати;

г) преглед на функционалната документация на ИТ системите, отнасящи се до обхвата на оценката на проектирането на рейтинговите системи, функционалните характеристики и документирането;

д) провеждане от страна на компетентния орган на собствени тестове на данните на институцията или искане институцията да извърши тестове, предложени от компетентния орган;

е) преглед на други относими документи на институцията.

РАЗДЕЛ 2

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА ЗА ОБОСНОВКАТА, ПРОЕКТИРАНЕТО И ФУНКЦИОНАЛНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕЙТИНГОВИТЕ СИСТЕМИ

Член 31

Изчерпателност на документацията на рейтинговите системи

1. Когато оценяват изчерпателността на документацията за проектирането, функционалните характеристики и обосновката на рейтинговите системи, както е посочено в член 144, параграф 1, буква д) и в член 175 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали документацията е изчерпателна и дали включва следното:

а) адекватността на рейтинговата система и на моделите, използвани в рамките на рейтинговата система, като се вземат под внимание характеристиките на портфейла;

б) описание на източниците на данни и на практиките по прочистване на данните;

в) определения за неизпълнение и загуби;

г) избор на методика;

д) технически характеристики на моделите;

е) слабостите и ограниченията на моделите и евентуалните смекчаващи ги фактори;

ж) резултатите от тестовете за внедряването на моделите в ИТ системите, по-конкретно информация за това дали внедряването е било успешно и без грешки;

з) самооценка на спазването на нормативните изисквания за вътрешнорейтинговия подход, както е посочено в членове 169—191 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

2. За целите на проверката по параграф 1, буква а) компетентните органи проверяват дали:

а) в документацията ясно е посочена целта на рейтинговата система и моделите;

б) документацията включва описание на обхвата на приложение на рейтинговата система и обхвата на приложение на моделите, използвани в рамките на рейтинговата система, т.е. спецификация на вида експозиции, обхванати от всеки модел в рамките на рейтинговата система, както в качествено, така и в количествено отношение, вида резултати от всеки модел и използването на резултатите;

в) документацията включва обяснение на начина, по който получената посредством рейтинговата система информация и резултатите от моделите се вземат предвид за целите на процесите по управление на риска, вземане на решения и одобрение на кредити, както е посочено в член 19.

3. За целите на проверката по параграф 1, буква б) компетентните органи проверяват дали документацията включва:

а) подробна информация относно всички данни, използвани за разработването на модела, включително прецизно определение на съдържанието на модела, неговия източник, формат и кодиране и когато е приложимо, изключвания на данни от него;

б) всички процедури по прочистване на данните, включително процедури за изключване на данни, откриване и справяне с нетипични данни и адаптиране на данни, както и изрична обосновка за тяхното използване употреба и оценка на въздействието им.

4. За целите на проверката по параграф 1, буква в) компетентните органи проверяват дали определенията за неизпълнение и загуби, използвани при разработването на модела, са документирани адекватно, по-конкретно когато за целите на характеристиките на модела са използвани определения за неизпълнение, които се различават определенията, използвани от институцията в съответствие с член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

5. За целите на проверката по параграф 1, буква г) компетентните органи проверяват дали документацията включва:

а) данни за проектирането, теоретичните принципи, допусканията и логиката, намиращи се в основата на модела;

б) подробни описания на методиките на модела и тяхната обосновка, статистически техники и приближения и когато е приложимо, обосновката и подробностите за методите за сегментиране, резултатите от статистическите процеси и диагностиката и измерването на прогностичната способност на моделите;

в) ролята на експертите от съответните стопански области при разработването на рейтинговата система и моделите, включително подробно описание на процеса на консултиране с експертите от съответните стопански области при проектирането на рейтинговата система и моделите, както и изходните данни и обосновката, предоставени от тези експерти от съответните стопански области;

г) обяснение на начина, по който са съчетани статистическият модел и експертното мнение, за да се получи окончателният резултат от модела;

д) обяснение на начина, по който институцията взема предвид незадоволителното качество на данните, липсата на еднородни групи експозиции, промените в стопанските процеси, икономическата или правната среда и други фактори, свързани с качеството на данните, които могат да повлияят на функционирането на рейтинговата система или модела;

е) описание на анализите, извършени за целите на статистическите модели или други автоматизирани методи, ако е приложимо:

i) едномерният анализ на взетите под внимание променливи и съответните критерии за избор на променливи;

ii) многомерният анализ на взетите под внимание променливи и съответните критерии за избор на променливи;

iii) процедурата за проектирането на окончателния модел, включително:

— окончателния избор на променливи;

— корекции въз основа на експертно мнение на променливите, получени в резултат от многомерния анализ;

— трансформации на променливите;

— присвояване на тегловни коефициенти на променливите;

— метода за съставяне на компоненти на модела, по-специално когато се обединява приносът на качествените и количествените компоненти.

6. За целите на проверката по параграф 1, буква д) компетентните органи проверяват дали документацията включва:

а) техническите характеристики на окончателната структура на модела, включително окончателните характеристики на модела, входните компоненти, включително типа и формата на избраните променливи, тегловните коефициенти, приложени за променливите, и изходните компоненти, включително типа и формата на изходните данни;

б) препратки към компютърните кодове и инструменти, използвани по отношение на езиците за програмиране и програмите, което позволява на трета страна да възпроизвежда окончателните резултати.

За целите на буква б) третата страна може да бъде доставчикът в случай на модели от доставчици.

7. За целите на проверката по параграф 1, буква е) компетентните органи проверяват дали документацията включва описание на слабостите и ограниченията на модела, оценка на това дали са спазени основните допускания на модела и предвиждане на ситуации, при които моделът може да функционира под очакванията или да стане нецелесъобразен, както и оценка на значимостта на слабостите на модела и евентуалните смекчаващи ги фактори.

8. За целите на проверката по параграф 1, буква ж) компетентните органи проверяват дали:

а) в документацията се посочва процесът, който трябва да бъде спазван при внедряването на нов или променен модел в работната среда;

б) документацията обхваща резултатите от тестовете за внедряването на рейтинговите модели в ИТ системите, включително потвърждението, че рейтинговият модел, внедрен в работната система, е същият като описания в документацията и функционира по предназначение.

9. За целите на проверката по параграф 1, буква з) компетентните органи проверяват дали самооценката на институцията на спазването на нормативните изисквания за вътрешнорейтинговия подход се извършва поотделно за всяка рейтингова система и дали звеното за вътрешен одит или от друго сходно независимо звено за одит извършва преглед на тази самооценка.

Член 32

Регистър на рейтинговите системи

1. Когато оценяват системата за документиране на рейтинговите системи и на процедурите за събиране и съхранение на информацията за тези системи, както е посочено в член 144, параграф 1, буква д) и член 175 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията е внедрила и поддържа регистър на всички настоящи и предходни версии на рейтинговите системи поне за последните три години („регистър на рейтинговите системи“).

2. За целите на параграф 1 компетентните органи проверяват дали процедурите за поддържане на регистъра на рейтинговите системи включват запис на следната информация по отношение на всяка версия:

а) обхвата на приложение на рейтинговата система, като за всеки рейтингов модел се посочва видът на експозициите, за който ще се присъжда рейтинг;

б) ръководството, отговарящо за одобрението, и датата на вътрешно одобрение, датата на нотифициране на компетентните органи, датата на одобрение от страна на компетентните органи, ако е приложимо, и датата на внедряване на версията;

в) кратко описание на всички промени, свързани с предходната версия, отчетена в регистъра, включително описание на променените аспекти на рейтинговата система и препратка към документацията на модела;

г) категорията на промяната, присвоена в съответствие с Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014, и препратка към критериите за отнасяне към категория на промяна.

РАЗДЕЛ 3

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА СТРУКТУРАТА НА РЕЙТИНГОВИТЕ СИСТЕМИ

Член 33

Рискови фактори и рейтингови критерии

1. Когато оценяват рисковите фактори и рейтинговите критерии, използвани в рейтинговата система, за целите на член 170, параграф 1, букви а), в) и д), параграф 3, буква а) и параграф 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) процеса по подбор на съответните рискови фактори и рейтингови критерии, включително определянето на евентуалните рискови фактори, критериите за подбор на рисковите фактори и решенията, взети относно съответните рискови фактори;

б) съгласуваността на избраните рискови фактори и рейтингови критерии и техния принос към оценката на риска с очакванията на стопанските потребители на рейтинговата система;

в) съгласуваността на рисковите фактори и рейтинговите критерии, избрани въз основа на статистически методи, със статистическите данни за разграничаване на риска, свързани с всяка категория или група.

2. Евентуалните рискови фактори и рейтингови критерии, които трябва да се анализират в съответствие с параграф 1, буква а), включват следното, когато е налично за вида експозиции:

а) рискови характеристики на длъжника, включително:

i) за експозиции към предприятия и институции: финансови отчети, качествена информация, отраслов риск, риск, свързан с държавата, подкрепа от предприятието майка;

ii) за експозиции на дребно: финансови отчети или информация за лични доходи, качествена информация, поведенческа информация, социално-демографска информация.

б) рискови характеристики на сделката, включително вид продукт, вид обезпечение, ранг, съотношение на размера на заема към стойността на обезпечението;

в) информация за просрочие: вътрешна информация или информация, получена от външни източници, например от кредитни агенции.

Член 34

Разпределяне на длъжниците и експозициите в категориите или групите

1. Когато оценяват разпределянето на длъжниците и експозициите в категориите или групите на всяка рейтингова система за целите на член 170, параграф 1, букви б), г) и е), параграф 2 и параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват дали:

а) броят рейтингови категории и групи е достатъчен, за да се гарантира целесъобразно разграничаване на риска и количествено оценяване на характеристиките на загубите на равнището на категорията или групата и дали:

i) за експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки и за експозиции по специализирано кредитиране рейтинговата скала за длъжника има най-малко броя категории, посочен съответно в член 170, параграф 1, буква б) и в член 170, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

ii) за закупени вземания, класифицирани като експозиции на дребно, групирането отразява практиките на продавача относно кредитирането и разнородността на клиентите му;

б) концентрацията на броя експозиции или длъжници не е прекомерна в която и да е категория или група, освен ако подобно разпределение е подкрепено с убедителни емпирични данни за еднородността на риска на тези експозиции или длъжници;

в) рейтинговите и рисковите категории или групи за експозициите на дребно разполагат с достатъчен брой експозиции или длъжници в една категория или група, освен ако подобно разпределение е подкрепено с убедителни емпирични данни, че групирането на тези експозиции или длъжници е адекватно или че са използвани директни оценки на рисковите параметри за отделните длъжници или експозиции, както е посочено в член 169, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) рейтинговите и рисковите категории или групи за експозициите към предприятия, институции, централни правителства и централни банки, когато са налице достатъчно данни, не съдържат твърде малко експозиции или длъжници в една категория или група, освен ако разпределението на експозициите или длъжниците е подкрепено с убедителни емпирични данни, че групирането на тези експозиции или длъжници е адекватно или че са използвани директни оценки на рисковите параметри за отделните длъжници или експозиции, както е посочено в член 169, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

2. Освен проверката, предвидена в параграф 1, компетентните органи оценяват, когато е целесъобразно, критериите, прилагани от институцията, при определяне на:

а) максималния и минималния общ брой категории или групи;

б) дела на експозициите и длъжниците, отнесени към всяка категория или група.

3. За целите на параграфи 1 и 2 компетентните органи вземат предвид текущите и наблюдаваните минали разпределения на броя експозиции и длъжници и на стойностите на експозициите, включително миграцията на експозициите и длъжниците между различните категории или групи.

Член 35

Разграничаване на риска

1. Когато оценяват разграничаването на риска на всяка рейтингова система за целите на член 170, параграф 3, букви б) и в) от Регламент (ЕС) № 575/2013 за експозиции на дребно, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) дали инструментите, използвани за оценяване на разграничаването на риска, са надеждни и подходящи, като се имат предвид наличните данни, и дали адекватното разграничаване на риска се потвърждава със записи на динамични редове на действителните нива на неизпълнение или на нивата на загуба за категориите или групите при различни икономически условия;

б) дали очакваното функциониране на рейтинговата система по отношение на разграничаването на риска се определя от институцията посредством ясно установени фиксирани целеви стойности и толеранси за определени показатели и инструменти, както и действия за коригиране на отклоненията от тези целеви стойности или толеранси; може да бъдат определени отделни целеви стойности и толеранси за първоначалното развитие и текущото функциониране;

в) дали целевите стойности и толерансите за определени показатели и инструменти и механизмите, прилагани за постигане на тези целеви стойности и толеранси, гарантират достатъчно разграничаване на риска.

2. Компетентните органи прилагат параграф 1 и за оценката на разграничаването на риска за експозиции, различни от експозиции на дребно, съгласно член 170, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013, ако е налице достатъчно количество данни, за да бъде възможно това.

Член 36

Еднородност

1. Когато оценяват еднородността на длъжниците или експозициите, отнесени към една и съща категория или група, за целите на член 170, параграф 1 и параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи оценяват сходството на длъжниците и характеристиките на загубите по сделките, включени във всяка категория или група, по отношение на всеки от следните фактори:

а) вътрешни рейтинги;

б) оценки на параметъра PD;

в) когато е приложимо, собствени оценки на параметъра LGD;

г) когато е приложимо, собствени оценки на конверсионните коефициенти;

д) когато е приложимо, собствени оценки на общите загуби.

При експозициите на дребно компетентните органи оценяват тези фактори за всяка рейтингова система. При експозиции, различни от експозиции на дребно, компетентните органи ги оценяват само за тези рейтингови системи, за които има достатъчно количество данни.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи оценяват диапазона от стойности и разпределенията на длъжниците и характеристиките на загубите по сделките, включени във всяка категория или група.

РАЗДЕЛ 4

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА СПЕЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СТАТИСТИЧЕСКИ МОДЕЛИ ИЛИ ДРУГИ АВТОМАТИЗИРАНИ МЕТОДИ

Член 37

Изисквания за данните

1. Когато оценяват процеса за проверка на входящите данни в модела в съответствие с член 174, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват:

а) надеждността и качеството на вътрешните и външните източници на данни и обхвата на данните, получени от тези източници, както и периода от време, който източниците обхващат;

б) процеса на обединяване на данни, когато в модела се зареждат данни от множество източници;

в) обосновката и мащаба на изключванията на данни, разделени по причини за изключване, като се използва статистика за дела на общото количество данни, което всяко изключване обхваща, когато определени данни са изключени от извадката за разработване на модела;

г) процедурите за обработка на грешни и липсващи данни и за третиране на нетипични и подлежащи на категоризиране данни, като проверяват дали, ако е имало промяна във вида категоризация, това не води до влошено качество на данните или до структурни нарушения в данните;

д) процесите за трансформация на данните, включително стандартизация и други функционални трансформации, и целесъобразността на тези трансформации, като се има предвид рискът от прекомерно нагаждане на модела.

2. Когато оценяват представителността на данните, използвани за изграждането на модела, както е посочено в член 174, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват:

а) сравнимостта на рисковите характеристики на длъжниците или сделките, отразени в данните, използвани за изграждане на модела, с тези на експозициите, обхванати от конкретен рейтингов модел;

б) сравнимостта на текущите стандарти за кредитиране и възстановяване на вземания с прилаганите към момента, за който се отнася референтният набор от данни, използван за моделирането;

в) съгласуваността на определението за неизпълнение с течение на времето в данните, използвани за моделирането, като проверяват:

i) дали са направени корекции за постигане на съгласуваност с текущото определение за неизпълнение, когато определението за неизпълнение е променено по време на периода на наблюдение;

ii) дали институцията е взела подходящи мерки, гарантиращи представителността на данните, когато институцията извършва дейност в няколко юрисдикции с различни определения за неизпълнение;

iii) дали определението за неизпълнение, използвано за целите на характеристиките на модела, няма отрицателно въздействие върху структурата и функционирането на рейтинговия модел, когато това определение се различава от определението за неизпълнение, посочено в член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) когато при разработването на модела се използват външни данни или групирани данни, отнасящи се до други институции, уместността и целесъобразността на подобни данни за експозициите, продуктите и рисковия профил на институцията.

Член 38

Проектиране на модела

Когато оценяват проектирането на рейтинговия модел за целите на член 174, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват:

а) целесъобразността на модела с оглед на конкретното му приложение;

б) анализа на институцията на алтернативни допускания или алтернативни подходи спрямо тези, избрани в модела;

в) методиката на институцията за разработване на модела;

г) дали съответните служители на институцията са напълно наясно с възможностите и ограниченията на модела, по-специално дали в документацията на модела на институцията:

i) се описва кои от ограниченията на модела са свързани с входящите данни на модела, несигурни допускания, компонента за обработка на модела и дали резултатите от модела се извеждат ръчно или в ИТ системата;

ii) се определят ситуации, в които моделът може да функционира под очакванията или да стане нецелесъобразен, и дали се съдържа оценка на значимостта на слабостите на модела и възможните смекчаващи ги фактори.

Член 39

Експертно мнение

Когато оценяват дали статистическият модел или друг автоматизиран метод се допълва с експертно мнение в съответствие с член 174, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013 и дали експертното мнение се прилага по пропорционален и подходящ начин при разработването на рейтинговия модел и в процеса на отнасяне на експозиции към категории или групи, компетентните органи проверяват дали:

а) начинът, по който се прилага експертното мнение, е обоснован и напълно документиран и дали въздействието на експертното мнение върху рейтинговата система се оценява, ако е възможно, също чрез изчисляване на пределния принос на експертното мнение за функционирането на рейтинговата система;

б) цялата съответна информация, която не е отчетена в модела, се взема предвид и се прилага достатъчна степен на консервативност;

в) когато за процеса на отнасяне на експозиции към категории или групи в рейтингова система се изисква прилагането на експертно мнение под формата на субективни входящи данни или когато кредитната политика допуска несъобразяване с входящите или изходящите данни на модела, се прилага всеки от елементите, описани по-долу:

i) в ръководството за потребителите на модела ясно се определят входящите данни и ситуациите, в които входящите данни могат да бъдат коригирани с експертно мнение;

ii) ситуациите, в които действително са коригирани входящи данни, са ограничени;

iii) в ръководството за потребителите на модела ясно се определят ситуациите, в които може да има несъобразяване с входящите или изходящите данни на рейтинговите модели, както и процедурите за несъобразяване с входящите или изходящите данни на моделите;

iv) всички данни относно прилагането на експертно мнение и ситуациите, в които има несъобразяване с входящите или изходящите данни на рейтинговия модел, се съхраняват и анализират периодично от звеното за контрол на кредитния риск или от функцията по утвърждаване, за да се установи въздействието им върху рейтинговия модел;

г) прилагането на експертно мнение се управлява по подходящ начин и дали е пропорционално на вида експозиции за всяка рейтингова система.

Член 40

Функциониране на модела

Когато оценяват прогностичната способност на модела, която се изисква съгласно член 174, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали вътрешните стандарти на институцията:

а) съдържат описание на допусканията и теоретичните принципи, намиращи се в основата на показателите, избрани от институцията, за целите на оценяването на функционирането на модела;

б) определят прилагането на показателите, посочват дали употребата на всеки показател е задължителна или е по преценка и кога трябва да се използва и гарантират, че показателите се използват съгласувано;

в) уточняват условията за приложимостта и допустимите прагове и приетите отклонения за показателите и посочват дали, и ако да — как — статистическите грешки, свързани със стойностите на тези показатели, се вземат предвид в процеса на оценяване, а когато се изчислява повече от един показател, установяват методите за обобщаване на няколко резултата от тестове в една-единствена оценка;

г) установяват процес, чрез който се гарантира, че случаите на влошаване на функционирането на модела, водещи до нарушаване на праговете, посочени в буква в), се съобщават на съответните членове на висшето ръководство, отговарящи за него, и че се предоставят ясни насоки относно това как се отчитат резултатите от показателите от страна на членовете на ръководството, отговарящи за вземането на окончателно решение по отношение на изпълнението на необходимите промени в модела.

ГЛАВА 8

Методика за оценка на количественото измерване на риска

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Член 41

Общи положения

1. За да оценят спазването от страна на институцията на изискванията за количествено измерване на рисковите параметри за целите на член 144, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията спазва:

а) общите изисквания за оценка на параметрите, установени в член 179 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 42, 43 и 44;

б) специалните изисквания за оценка на параметъра PD, установени в член 180 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 45 и 46;

в) специалните изисквания относно използването на собствени LGD оценки, установени в член 181 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 47—52;

г) специалните изисквания за собствени оценки на конверсионните коефициенти, установени в член 182 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с членове 53—56;

д) изискванията за оценка на ефекта от използването на гаранции и кредитни деривати, установени в член 183 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с член 57;

е) изискванията относно закупените вземания, установени в член 184 от Регламент (ЕС) № 575/2013, в съответствие с член 58;

2. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики на институцията;

б) преглед на техническата документация на институцията за методиката и процеса на съответното оценяване;

в) преглед и проверка на съответното оценяване на ръководствата за рисковите параметри, методиките и процесите;

г) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган, комитет по модела или други комитети;

д) преглед на докладите за ефективността на рисковите параметри и на препоръките на звеното за контрол на кредитния риск, функцията по утвърждаване, функцията по вътрешен одит или всяка друга контролна функция на институцията;

е) оценка на доклади за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, установени по време на съответните одити, проверки и наблюдение;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи могат също така да прилагат всички допълнителни методи, изброени по-долу:

а) искане за предоставяне на допълнителна документация или анализ, потвърждаващ избора на методика на институцията и получените резултати;

б) извършване на собствени оценки на рисковите параметри или възпроизвеждане на оценките на институцията, като се използват съответните предоставени от нея данни;

в) искане и анализиране на данните, използвани в процеса на оценяване;

г) преглед на функционалната документация на ИТ системите, относима към обхвата на оценката;

д) провеждане на собствени тестове на данните на институцията или искане към институцията да извърши тестове, предложени от компетентните органи;

е) преглед на други относими документи на институцията.

РАЗДЕЛ 2

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ОБЩИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА КОЛИЧЕСТВЕНО ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВИТЕ ПАРАМЕТРИ

Член 42

Изисквания за данните

1. Когато оценяват спазването на общите изисквания за оценяване на параметрите, установени в член 179 от Регламент (ЕС) № 575/2013, данните, използвани за количественото измерване на рисковите параметри, и качеството на тези данни, компетентните органи проверяват:

а) пълнотата на количествените и качествените данни и друга информация във връзка с методите, използвани за количественото измерване на рисковите параметри, за да се гарантира, че са използвани целият съответен предходен опит и емпирични факти;

б) наличието на количествени данни, предоставящи разбивка на реализираните загуби, разграничавайки факторите, които определят стойността на съответните рискови параметри, както е посочено в член 179, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) представителността на данните, използвани за оценяване на рисковите параметри за определени видове експозиции;

г) целесъобразността на броя експозиции в извадката и продължителността на миналия период на наблюдение, посочен в членове 45, 47 и 53, използван за количественото измерване, за да се гарантира, че оценките на институцията са точни и надеждни;

д) обосновката и документирането на всички прочиствания на данни, включително случаите на изключване на наблюдения от оценката, както и потвърждение, че тези изключвания не влияят върху количественото измерване на риска; за оценки на параметъра PD в частност — обосновката и документирането на въздействието на прочистването на данни върху дългосрочния усреднен процент на неизпълнение;

е) съгласуваността между наборите от данни, използвани за оценяването на рисковите параметри, по-специално по отношение на определението за неизпълнение, третирането на неизпълнения, включително на множество неизпълнения, както е посочено в член 46, параграф 1, буква б) и член 49, и състава на извадката.

2. За целите на проверката по параграф 1, буква в) компетентните органи оценяват представителността на данните, използвани за оценяване на рисковите параметри за определени видове експозиции, като оценяват:

а) структурата на експозициите, обхванати от всеки рейтингов модел, и различните рискови характеристики на длъжниците или сделките, както и дали текущият портфейл е сравним в необходимата степен с портфейлите, съставящи референтния набор от данни;

б) сравнимостта на текущите стандарти за кредитиране и възстановяване на вземания с прилаганите към момента, за който се отнася референтният набор от данни;

в) съгласуваността на определението за неизпълнение през периода на наблюдение:

i) когато определението за неизпълнение е променено през периода на наблюдение, описанието на извършените корекции, за да се постигне необходимото ниво на съгласуваност с текущото определение за неизпълнение;

ii) когато определенията за неизпълнение се различават в юрисдикциите, в които извършва дейност институцията — адекватността на мерките и консервативността, приети от институцията;

г) когато за количественото измерване на рисковите параметри се използват външни данни и групирани данни, отнасящи се до други институции — уместността и целесъобразността на тези данни за експозициите, продуктите и рисковия профил на институцията и определението за неизпълнение;

д) когато външните или групираните данни не са съгласувани с вътрешното определение за неизпълнение на институцията — описанието на корекциите на външните или групираните данни, извършени от институцията, за да се постигне необходимото ниво на съгласуваност с вътрешното определение за неизпълнение.

3. Когато оценяват качеството на групираните данни, отнасящи се до други институции, които се използват за количествено измерване на рисковите параметри, компетентните органи прилагат методиката за оценка, установена в параграфи 1 и 2, в допълнение към проверката на спазването на изискванията, посочени в член 179, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Член 43

Преглед на оценките

Когато оценяват прегледа на оценките на рисковите параметри на институцията, както е посочено в член 179, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) в процеса и годишния план за преглед на оценките е предвиден своевременен преглед на всички оценки;

б) са определени критериите за установяване на ситуации, които пораждат необходимост от по-чести прегледи;

в) методиките и данните, използвани за оценяването на рисковите параметри, отразяват промените в процеса на кредитиране и в състава на портфейлите;

г) методиките и данните, използвани за оценяването на LGD, отразяват промените в процеса на възстановяване на вземания, видовете възстановяване на вземания и продължителността на процеса на възстановяване на вземания;

д) методиките и данните, използвани за оценяването на конверсионните коефициенти, отразяват промените в процеса на наблюдение на неусвоените суми;

е) наборът от данни, използван за оценяването на рисковите параметри, включва съответните данни за последния период на наблюдение, както и дали се актуализира поне веднъж годишно;

ж) техническият напредък и друга важна информация са отразени в оценките на рисковите параметри.

Член 44

Степен на консервативност

1. В следните ситуации компетентните органи оценяват дали е приложена съответна степен на консервативност по отношение на стойностите на рисковите параметри, използвани при изчисляването на капиталовите изисквания, както е посочено в член 179, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС) № 575/2013:

а) методите и данните не осигуряват достатъчна сигурност на оценките на рисковите параметри, включително когато има големи грешки в оценките;

б) установени са съответни недостатъци в методите, информацията и данните от страна на звеното за контрол на кредитния риск, функцията по утвърждаване, функцията по вътрешен одит или всяка друга функция на институцията;

в) настъпили са съответни промени в стандартите за кредитиране или политиките за възстановяване на вземания или промени в склонността на институцията към поемане на риск.

2. Компетентните органи оценяват дали институциите не използват степента на консервативност като заместител на коригиращите действия, прилагани от институцията съгласно член 146 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

РАЗДЕЛ 3

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА СПЕЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПАРАМЕТЪРА PD

Член 45

Продължителност на миналия период на наблюдение

Когато оценяват миналия период на наблюдение, посочен в член 180, параграф 1, буква з) и член 180, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013, като се вземат предвид условията, установени в Делегиран регламент (ЕС) 2017/72 на Комисията по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на условията за предоставяне на освобождаване във връзка с данните ([6]), и изчисляването на годишния процент на неизпълнение въз основа на вътрешните данни за неизпълнение, както е посочено в член 180, параграф 1, буква д), компетентните органи проверяват:

а) дали продължителността на миналия период на наблюдение обхваща най-малко минималната продължителност в съответствие с изискванията, установени в член 180, параграф 1, буква з) и член 180, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013 и когато е приложимо, Делегиран регламент (ЕС) 2017/72;

б) когато наличният минал период на наблюдение за даден източник на данни е по-дълъг от минималния период, изискван съгласно член 180, параграф 1, буква з) или член 180, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС) № 575/2013, и получените данни са подходящи, дали информацията за този по-дълъг период се използва за оценяване на дългосрочните усреднени стойности на годишния процент на неизпълнение;

в) за експозиции на дребно, при които институцията не придава еднаква важност на всички използвани данни за минали периоди, дали това е обосновано от по-добро прогнозиране на процента на неизпълнение и дали нулево или много малко тегло, приложено към конкретен период, е надлежно обосновано или води до по-консервативни оценки;

г) дали съществува съгласуваност между стандартите за кредитиране и действащите рейтингови системи и дали в момента на генериране на вътрешните данни за неизпълнение са използвани сравними стандарти за кредитиране или дали е обърнато внимание на промените в стандартите за кредитиране и рейтинговите системи чрез прилагане на степента на консервативност, както е посочено в член 44, параграф 1, буква в);

([6]) Делегиран регламент (ЕС) 2017/72 на Комисията от 23 септември 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на условията за предоставяне на освобождаване във връзка с данните (ОВ L 10, 14.1.2017 г., стр. 1).

д) за експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки — дали са адекватни определението за длъжници с висока степен на задлъжнялост и за длъжници, чиито активи са основно активи, обект на търговия, както е посочено в член 180, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, както и установяването на периоди на висока променливост за тези длъжници, както е посочено в тази разпоредба.

Член 46

Метод за оценка на параметъра PD

1. Когато оценяват метода за оценка на параметъра PD, както е посочено в член 180 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали годишният процент на неизпълнение за всяка категория или група се изчислява по начин, който е съгласуван с характеристиките на процента на неизпълнение за една година, определени в член 4, параграф 1, точка 78 от Регламент (ЕС) № 575/2013, като проверяват дали:

а) знаменателят на годишния процент на неизпълнение включва длъжниците или експозициите, които в началото на едногодишен период са редовни и са отнесени към тази рейтингова категория или група;

б) числителят на годишния процент на неизпълнение включва тези длъжници или експозиции, посочени в буква а), които са били в неизпълнение в рамките на едногодишния период; множество неизпълнения за един и същ длъжник или експозиция, които са наблюдавани през едногодишния период, свързан с процента на неизпълнение, се считат за едно неизпълнение, както е посочено в член 49, буква б), настъпило на датата на първото от тези множество неизпълнения.

2. Компетентните органи проверяват дали методът за оценка на параметъра PD по категория или група на длъжника се основава на дългосрочните усреднени стойности на годишния процент на неизпълнение.

За тази цел те проверяват дали периодът, използван от институцията за оценяване на дългосрочните усреднени стойности на годишния процент на неизпълнение, е представителен за вероятния диапазон на променливост на процента на неизпълнение за този вид експозиции.

3. Когато наблюдаваните данни, използвани за оценка на параметъра PD, не са представителни за вероятния диапазон на променливост на процента на неизпълнение за вид експозиции, компетентните органи проверяват дали са изпълнени двете условия, описани по-долу:

а) институцията използва подходящ алтернативен метод за оценка на усреднените стойности на годишния процент на неизпълнение за период, който е представителен за вероятния диапазон на променливост на процента на неизпълнение за този вид експозиции;

б) прилага се съответна степен на консервативност, когато след използване на подходящ метод, както е посочено в буква а), се установи, че оценката на усреднените стойности на процента на неизпълнение е ненадеждна или има други ограничения.

4. За целите на проверката по параграф 1 компетентните органи проверяват дали всеки от елементите, описани по-долу, съответства на вида експозиции:

а) функционалната и структурната форма на метода за оценка;

б) допусканията, на които се основава методът за оценка;

в) цикличността на метода за оценка;

г) продължителността на миналия период на наблюдение, използван в съответствие с член 45;

д) степента на консервативност, прилагана в съответствие с член 44;

е) експертното мнение;

ж) когато е приложимо, изборът на рискови фактори.

5. За експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки, при които длъжниците са с висока степен на задлъжнялост или активите на длъжника са основно активи, обект на търговия, както е посочено в член 180, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали PD отчита състоянието на базисните активи в периоди на висока променливост, както е посочено в тази разпоредба.

6. За експозиции към предприятия, институции, централни правителства и централни банки, когато институцията използва рейтингова скала на АВКО, компетентните органи проверяват анализа на институцията на спазването на изискванията, установен в член 180, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС) № 575/2013, и проверяват дали в анализа е засегнат въпросът дали видовете експозиции, рейтинговани от АВКО, са представителни за видовете експозиции на институцията и времевия хоризонт за кредитната оценка от АВКО.

7. За експозиции на дребно, когато институцията установява оценките на параметрите PD или LGD въз основа на оценката на общите загуби, както и на подходящата оценка на параметрите PD или LGD, както е посочено в член 180, параграф 2, буква г) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват анализа на институцията на спазването на всички съответни критерии за оценяването на параметрите PD и LGD, установени в членове 178—184 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

8. За експозиции на дребно компетентните органи проверяват дали институцията анализира редовно и взема предвид очакваните промени на PD по време на живота на кредитните експозиции („сезонни ефекти“), както е посочено в член 180, параграф 2, буква е) от Регламент (ЕС) № 575/2013.

9. При оценяването на статистически модели за оценката на параметъра PD в допълнение към методите, установени в параграфи 1—8, компетентните органи прилагат методиката за оценка на специалните изисквания за статистически модели или други автоматизирани методи, установени в членове 37—40.

РАЗДЕЛ 4

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА СПЕЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СОБСТВЕНИ ОЦЕНКИ НА ПАРАМЕТЪРА LGD

Член 47

Продължителност на миналия период на наблюдение

Когато оценяват продължителността на периода, използван за оценка на параметъра LGD, за целите на член 181, параграф 1, буква й) и член 181, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕС) № 575/2013 и Делегиран регламент (ЕС) 2017/72 („минал период на наблюдение“) компетентните органи проверяват:

а) дали продължителността на миналия период на наблюдение обхваща най-малко минималната продължителност в съответствие с изискванията, установени в член 181, параграф 1, буква й) и член 181, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕС) № 575/2013 и когато е приложимо, Делегиран регламент (ЕС) 2017/72;

б) когато наличният минал период на наблюдение за източник на данни е по-дълъг от минималния период съгласно член 181, параграф 1, буква й) и член 181, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕС) № 575/2013 и получените данни са подходящи за оценката на параметъра LGD, дали е използвана информацията за този по-дълъг период;

в) за експозиции на дребно, при които институцията не придава еднаква важност на всички използвани данни от минали периоди, дали това е обосновано от по-добро прогнозиране на процента на загуба и дали нулево или много малко тегло, приложено към конкретен период, е надлежно обосновано или води до по-консервативни оценки.

Член 48

Метод за оценка на параметъра LGD

Когато оценяват метода за собствена оценка на параметъра LGD, както е посочено в член 181 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията оценява параметъра LGD по еднородна категория или група сделки;

б) усреднената реализирана стойност на параметъра LGD по категория или група сделки се изчислява, като се използва броят на среднопретеглените неизпълнения;

в) се използват всички неизпълнения, наблюдавани в източниците на данни, по-специално дали незавършените процеси на възстановяване на вземания се вземат предвид по-консервативно за целите на оценката на параметъра LGD и дали изборът на период на преструктуриране и методики за оценка на допълнителните разходи и възстановяването на суми след, а когато е необходимо — и по време на този период, са от значение;

г) оценките на параметъра LGD за обезпечени експозиции не се основават единствено на очакваната пазарна стойност на обезпечението, както и дали в тях се отчитат получените постъпления от предишни реализирани обезпечения и потенциалната невъзможност на институцията за разпореждане с обезпечението и за реализирането му;

д) оценките на параметъра LGD за обезпечени експозиции отчитат потенциалното намаляване на стойността на обезпечението от момента на извършване на оценка на параметъра LGD до окончателното възстановяване на вземанията;

е) степента на зависимост между риска, свързан с длъжника, и този, свързан с обезпечението, както и разходите за реализация на обезпечението се вземат предвид по-консервативно;

ж) всички неплатени допълнителни начисления за забава, които са включени в отчета за доходите на институцията преди неизпълнението, се добавят към оценката на институцията за размера на експозицията и загубата;

з) възможността за бъдещи усвоявания след неизпълнението се взема предвид по подходящ начин;

и) всички аспекти, описани по-долу, са подходящи за вида експозиции, към който се прилагат:

i) функционалната и структурната форма на метода за оценка,

ii) допусканията по отношение на метода за оценка,

iii) методът за оценка на ефекта от спад,

iv) дължината на използваната поредица от данни,

v) степента на консервативност,

vi) използването на експертно мнение,

vii) когато е приложимо, изборът на рискови фактори.

Член 49

Третиране на множество неизпълнения

По отношение на третирането на длъжници, които в рамките на ограничен период от време неколкократно изпадат в неизпълнение и възобновяват изпълнението, както е определено от институцията („множество неизпълнения“), компетентните органи оценяват адекватността на използваните от институцията методи и проверяват дали:

а) са определени изрични условия, преди да се счете, че длъжникът се е върнал в състояние, което не е в неизпълнение;

б) множество неизпълнения, установени в рамките на определен от институцията период от време, се считат за едно неизпълнение за целите на оценката на параметъра LGD, като се използва датата на първото наблюдавано неизпълнение като съответната дата на неизпълнението и се взема предвид процесът на възстановяване на вземания от тази дата до края на процеса на възстановяване на вземанията след последното наблюдавано неизпълнение през този период;

в) продължителността на периода, в рамките на който множество неизпълнения се разглеждат като едно неизпълнение, се определя, като се вземат предвид вътрешните политики на институцията и анализът на данните за неизпълнение;

г) неизпълнения, използвани за целите на оценяването на параметъра PD и на конверсионните коефициенти, се третират по съгласуван начин спрямо неизпълненията, използвани за целите на оценяването на параметъра LGD.

Член 50

Използване на оценки на параметъра LGD, характерни за период на икономически спад

Когато оценяват дали е изпълнено изискването за използване на оценки на параметъра LGD, характерни за период на икономически спад, както е установено в член 181, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията използва оценки на параметъра LGD, характерни за период на икономически спад, когато те са по-консервативни от дългосрочните усреднени стойности;

б) институцията предоставя както дългосрочните усреднени стойности, така и оценките на параметъра LGD, характерни за период на икономически спад, за обосноваване на избора си;

в) институцията прилага строг и добре документиран процес за установяване на икономически спад и оценяване на въздействието му върху процента на възстановяване на вземания, както и за изготвяне на оценки на параметъра LGD, характерни за период на икономически спад;

г) институцията включва в оценките на параметъра LGD всички неблагоприятни зависимости, които са установени между избраните икономически показатели, от една страна, и процента на възстановяване на вземания, от друга страна.

Член 51

Оценка на LGD, ELBE и UL за експозиции в неизпълнение

1. Когато оценяват изискванията за оценки на параметъра LGD за експозиции в неизпълнение и за най-достоверни оценки на очакваните загуби (EL_{BE}), както е посочено в член 181, параграф 1, буква з) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията използва един от следните подходи и оценяват подхода, използван от институцията:

а) директно оценяване на параметъра LGD за експозиции в неизпълнение („LGD при неизпълнение“) и директно оценяване на ELBE;

б) директно оценяване на ELBE и оценяване на LGD при неизпълнение като сумата на ELBE и добавка, обхващаща неочакваната загуба, свързана с експозиции в неизпълнение, която може да възникне през периода на възстановяване на вземания.

2. Когато оценяват подхода на институцията в съответствие с параграф 1, компетентните органи проверяват дали:

а) при методите за оценка на LGD при неизпълнение — като директно оценяване или като добавка към ELBE — се вземат предвид възможните допълнителни неочаквани загуби през периода на възстановяване на вземания, и по-специално дали се отчитат възможните неблагоприятни промени в икономическите условия през очакваната продължителност на процеса на възстановяване на вземания;

б) при методите за оценка на LGD при неизпълнение — като директно оценяване или като добавка към ELBE — и методите за оценка на ELBE се взема предвид информацията за времето в неизпълнение и възстановените до момента суми;

в) когато институцията използва директно оценяване на LGD при неизпълнение, методите за оценка отговарят на изискванията, посочени в членове 47, 48 и 49;

г) случаите, в които оценката на LGD при неизпълнение е по-висока от ELBE или в които LGD при неизпълнение е равна на ELBE, са ограничени за отделни експозиции и са надлежно обосновани от институцията;

д) в методите за оценка на ELBE се взема предвид цялата налична и приложима информация, и по-специално дали се отчитат текущите икономически обстоятелства;

е) когато специфичните корекции за кредитен риск надвишават оценките на ELBE, разликите между двете се анализират и обосновават надлежно;

ж) методите за оценка на LGD при неизпълнение — като директно оценяване или като добавка към EL_{BE} — и на EL_{BE} са ясно документирани.

Член 52

Изисквания относно управлението на обезпеченията, правната сигурност и управлението на риска

Когато оценяват дали институцията е установила вътрешни изисквания за управление на обезпеченията, правна сигурност и управление на риска, които като цяло да отговарят на изискванията, определени в глава 4, раздел 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013, както е посочено в член 181, параграф 1, буква е) от същия регламент, компетентните органи проверяват дали най-малко политиките и процедурите на институцията във връзка с вътрешните изисквания за оценяване на обезпеченията и за правна сигурност напълно отговарят на изискванията в част трета, дял II, глава 4, раздел 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

РАЗДЕЛ 5

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА СПЕЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СОБСТВЕНИ ОЦЕНКИ НА КОНВЕРСИОННИТЕ КОЕФИЦИЕНТИ

Член 53

Продължителност на миналия период на наблюдение

Когато оценяват продължителността на периода, използван за оценка на конверсионните коефициенти, посочен в член 182, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и Делегиран регламент (ЕС) 2017/72 („минал период на наблюдение“) компетентните органи проверяват:

а) дали продължителността на миналия период на наблюдение обхваща най-малко минималната продължителност, която се изисква съгласно член 182, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и когато е приложимо, Делегиран регламент (ЕС) 2017/72;

б) когато наличният период на наблюдение за източник на данни е по-дълъг от минималния период, който се изисква съгласно член 182, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013, и получените данни са подходящи за оценката на конверсионните коефициенти, дали информацията за този по-дълъг период се използва;

в) за експозиции на дребно, при които институцията не придава еднаква важност на всички използвани данни от минали периоди, дали това е обосновано от по-добро прогнозиране на усвояванията на поети ангажименти и дали нулево тегло или много малко тегло, приложено към конкретен период, е надлежно обосновано или води до по-консервативни оценки.

Член 54

Метод за оценка на конверсионните коефициенти

Когато оценяват метода за оценка на конверсионните коефициенти, както е посочено в член 182 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията оценява конверсионните коефициенти по категория или група сделки;

б) усреднените реализирани стойности на конверсионните коефициенти по категория или група сделки се изчисляват, като се използва броят на среднопретеглените неизпълнения;

в) всички наблюдавани неизпълнения в рамките на източниците на данни се използват за оценка на конверсионните коефициенти;

г) възможността за допълнителни усвоявания се взема предвид консервативно, с изключение на експозициите на дребно, когато са включени в оценките на параметъра LGD;

д) политиките и стратегиите на институцията по отношение на наблюдението на клиентските сметки, включително наблюдение на лимита, и обработката на плащанията са отразени в оценката на конверсионните коефициенти;

е) всички аспекти, описани по-долу, са подходящи за вида експозиции, към който се прилагат:

i) функционалната и структурната форма на метода за оценка;

ii) допускания, на които се основава методът за оценка;

iii) когато е приложимо, методът за оценка на ефекта от спад;

iv) продължителността на миналия период на наблюдение в съответствие с член 53;

v) степента на консервативност, прилагана в съответствие с член 44;

vi) експертното мнение;

vii) когато е приложимо, изборът на рискови фактори.

Член 55

Използване на оценки на конверсионните коефициенти, характерни за период на икономически спад

Когато оценяват дали е изпълнено изискването за използване на оценки на конверсионните коефициенти, характерни за период на икономически спад, както е установено в член 182, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията използва оценки на конверсионните коефициенти, характерни за период на икономически спад, когато те са по-консервативни от дългосрочните усреднени стойности;

б) институцията предоставя както дългосрочните усреднени стойности, така и оценките на конверсионните коефициенти, характерни за период на икономически спад, за обосноваване на избора си;

в) институцията прилага строг и добре документиран процес за установяване на икономически спад и оценяване на въздействието му върху усвояването на кредитни лимити, както и за изготвяне на оценки на конверсионните коефициенти, характерни за период на икономически спад;

г) институцията включва в оценките на конверсионните коефициенти всички неблагоприятни зависимости, които са установени между, от една страна, избраните икономически показатели и, от друга страна, усвояването на кредитни лимити.

Член 56

Изисквания относно политиките и стратегиите за наблюдение на клиентските сметки и обработка на плащанията

За да се оцени спазването на изискванията относно оценката на конверсионните коефициенти, както е посочено в член 182, параграф 1, букви г) и д) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията разполага с политики и стратегии по отношение на наблюдението на клиентските сметки и обработката на плащанията, както и с подходящи системи и процедури за ежедневно наблюдение на сумите по сделките.

РАЗДЕЛ 6

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ЕФЕКТА ОТ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ГАРАНЦИИ И КРЕДИТНИ ДЕРИВАТИ

Член 57

Приемливост на гаранти и гаранции

Когато оценяват спазването на изискванията за оценка на ефекта от използването на гаранции и кредитни деривати върху рисковите параметри, както е посочено в член 183 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията има ясно определени критерии за установяване на ситуации, в които оценките на параметъра PD или на параметъра LGD трябва да бъдат коригирани, за да се включат ефектите от гаранции при редуциране на риска, и дали тези критерии се използват последователно с течение на времето;

б) когато за коригиране на размерите на рисково претеглените експозиции в съответствие с член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 трябва да се използва PD на доставчика на защита, ефектите от гаранции при редуциране на риска не се включват в оценките на параметъра LGD или на параметъра PD на длъжника;

в) институцията има ясно определени критерии за признаване на гаранти и гаранции за изчисляването на размерите на рисково претеглените експозиции, по-специално чрез собствени оценки на параметъра LGD или на параметъра PD;

г) институцията документира критериите за коригиране на собствените оценки на параметъра LGD или на параметъра PD за отразяване на ефектите от гаранции;

д) в собствените си оценки на параметъра LGD или на параметъра PD институцията признава само гаранциите, които отговарят на следните критерии:

i) когато институцията е присъдила вътрешна оценка на гаранта с рейтингова система, която вече е одобрена от компетентните органи за целите на вътрешнорейтинговия подход, гаранцията отговаря на изискванията, установени в член 183, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

ii) когато институцията е получила разрешение да използва стандартизирания подход съгласно членове 148 и 150 от Регламент (ЕС) № 575/2013 за експозиции към субекти като гаранта, двете условия, описани по-долу, са изпълнени:

— гарантът се отнася към клас експозиции в съответствие с член 147 от Регламент (ЕС) № 575/2013 като институция, централно правителство, централна банка или предприятие, на което е присъдена кредитна оценка от АВКО;

— гаранцията отговаря на изискванията, посочени в членове 213—216 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

е) институцията отговаря на изискванията в букви а) и д) също за кредитните деривати, издадени върху задължения на едно лице.

РАЗДЕЛ 7

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ИЗИСКВАНИЯТА ОТНОСНО ЗАКУПЕНИТЕ ВЗЕМАНИЯ

Член 58

Оценки на рисковите параметри за закупени вземания от предприятия

1. Когато оценяват целесъобразността на оценките на параметъра PD и на параметъра LGD за закупени вземания от предприятия, при които институцията установява параметъра PD или параметъра LGD за закупени вземания от предприятия въз основа на оценката на EL в съответствие с член 160, параграф 2 и член 161, параграф 1, букви д) и е), както и на подходящата оценка на параметъра PD или на параметъра LGD, компетентните органи проверяват дали:

а) EL се оценява въз основа на дългосрочните усреднени стойности на годишния процент на общите загуби или чрез друг подходящ подход;

б) процесът на оценяване на общите загуби е в съответствие с концепцията за LGD, както е посочено в член 181, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) институцията може по надежден начин да разграничи оценките си за EL на съставящите ги параметри PD и LGD;

г) за закупени вземания от предприятия, когато се прилага член 153, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 575/2013, са използвани достатъчно външни и вътрешни данни.

2. Когато оценяват целесъобразността на оценките на параметъра PD и на параметъра LGD за закупени вземания от предприятия в случаи, различни от тези, посочени в параграф 1, компетентните органи:

а) оценяват тези оценки в съответствие с членове 42—52;

б) проверяват дали са изпълнени изискванията, посочени в член 184 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ГЛАВА 9

Методика за оценка на отнасянето на експозициите към класове експозиции

Член 59

Общи положения

1. За да оценят дали институцията спазва изискването за последователно отнасяне във времето на всяка експозиция към един-единствен клас експозиции, както е установено в член 147 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват следното:

а) методиката на институцията за отнасяне на експозициите и нейното прилагане в съответствие с член 60;

б) последователността на отнасяне на експозициите към класовете експозиции в съответствие с член 61;

в) дали институцията е взела предвид специални съображения по отношение на класа експозиции на дребно в съответствие с член 62.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики, процедури и методика на институцията за отнасяне на експозициите;

б) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

в) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

г) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

д) получаване на писмени декларации от съответните служители и висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях;

е) преглед на критериите, използвани от персонала, отговарящ за ръчното отнасяне на експозиции към класове експозиции.

3. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи могат също да прилагат всеки от следните допълнителни методи:

а) провеждане на извадкови тестове и преглеждане на документи, свързани с характеристиките на длъжника и със създаването и поддържането на експозициите;

б) преглед на функционалната документация на съответните ИТ системи;

в) сравняване на данните на институцията с публично достъпни данни, включително данни, записани в базата данни, поддържана от ЕБО в съответствие с член 115, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, или в базите данни, поддържани от компетентните органи;

г) проверка на спазването от страна на институцията на Решение за изпълнение 2014/908/ЕС на Комисията ([7]); относно равностойността на надзорните и регулаторните изисквания на някои трети държави и територии за целите на третирането на експозиции съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013;

д) провеждане на собствени тестове на данните на институцията или искане институцията да извърши тестове, предложени от компетентните органи;

е) преглед на други относими документи на институцията.

Член 60

Методика за отнасяне и нейното прилагане

1. Когато оценяват методиката на институцията за отнасяне на експозициите в съответствие с член 147 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) методиката е напълно документирана и отговаря на всички изисквания, посочени в член 147 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) в методиката е отразена последователността на отнасяне, посочена в член 61;

в) в методиката е включен списък с регулаторни и надзорни режими на трети държави, които се считат за равностойни на тези, прилагани в ЕС в съответствие с Решение за изпълнение 2014/908/ЕС, както е посочено в член 107, параграф 4, член 114, параграф 7, член 115, параграф 4 и член 116, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013, когато подобна равностойност се изисква за отнасяне на експозиция към конкретен клас.

2. Когато оценяват прилагането на методиката за отнасяне, както е посочено в параграф 1, компетентните органи проверяват дали:

а) процедурите, уреждащи въвеждането и трансформациите на данните в ИТ системите, са достатъчно надеждни, за да се гарантира правилното отнасяне на всяка експозиция към клас експозиции;

б) за персонала, отговарящ за отнасянето на експозициите, са налични достатъчно подробни критерии, за да се гарантира съгласувано отнасяне;

([7]) Решение за изпълнение 2014/908/ЕС на Комисията от 12 декември 2014 г. относно равностойността на надзорните и регулаторните изисквания на някои трети държави и територии за целите на третирането на експозиции съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 359, 16.12.2014 г., стр. 155).

в) отнасянето към експозиции в капиталови инструменти, секюритизиращи позиции и експозиции, обособени като експозиции по специализирано кредитиране в съответствие с член 147, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 575/2013, се извършва от персонал, който е наясно с условията и съответните подробности, свързани със сделката, които определят обособяването на тези експозиции;

г) отнасянето се извършва, като се използват най-актуалните налични данни.

3. За експозиции към ПКИ компетентните органи проверяват дали институциите полагат всички усилия да отнесат базисните експозиции към подходящи класове експозиции в съответствие с член 152 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Член 61

Последователност на отнасяне

Когато оценяват дали институцията отнася експозиции към класове експозиции в съответствие с член 147 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали отнасянето се изпълнява в следната последователност:

а) първо, експозициите, които отговарят на изискванията да бъдат класифицирани като експозиции в капиталови инструменти, секюритизиращи позиции и други активи, които нямат характер на кредитни задължения, се отнасят към тези класове в съответствие с член 147, параграф 2, букви д), е) и ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) второ, експозиции, които не са отнесени в съответствие с буква а) и които отговарят на изискванията да бъдат класифицирани в класовете за експозиции към централни правителства и централни банки, експозиции към институции, експозиции към предприятия или експозиции на дребно, се отнасят към тези класове в съответствие с член 147, параграф 2, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) трето, всички кредитни задължения, които не са отнесени в съответствие с букви а) или б), се отнасят към класа експозиции към предприятия в съответствие с член 147, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Член 62

Специални изисквания за експозиции на дребно

1. Когато оценяват отнасянето на експозиции към класа експозиции на дребно в съответствие с член 147, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията разграничава експозициите към физически лица и експозициите към МСП по последователен начин и въз основа на ясни критерии;

б) институцията има подходящи процедури и механизми, които — за целите на наблюдението на спазването на ограничението, посочено в член 147, параграф 5, буква а), подточка ii) от Регламент (ЕС) № 575/2013 — са насочени към следното:

i) установяване на групи от свързани клиенти и обединяване на съответните експозиции, които всяка институция и нейното предприятие майка или дъщерни предприятия поддържат спрямо тази група от свързани клиенти;

ii) оценка на случаи, в които ограничението е било превишено;

iii) гарантиране, че дадена експозиция към МСП, за която ограничението е било превишено, своевременно се отнася повторно към класа експозиции към предприятия.

2. При проверката на това дали експозициите на дребно не се управляват индивидуално така, както експозициите в класа експозиции към предприятия по смисъла на член 147, параграф 5, буква в) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи вземат предвид най-малко следните елементи от кредитния процес:

а) дейности за предлагане на пазара и продажби;

б) вид продукт;

в) рейтингов процес;

г) рейтингова система;

д) процес на вземане на решения за отпускане на кредит;

е) методи за редуциране на кредитния риск;

ж) процеси на наблюдение;

з) процес на събиране и възстановяване на вземания.

3. Когато определят дали са спазени критериите, посочени в член 147, параграф 5, букви в) и г) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали отнасянето на експозиции съответства на групите дейности на институцията и на начина, по който тези експозиции се управляват.

4. Компетентните органи проверяват дали институцията отнася всяка експозиция на дребно към съответната категория експозиции, към която се прилага съответният корелационен коефициент в съответствие с член 154, параграфи 1, 3 и 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013:

а) за целите на проверката на спазването на член 154, параграф 4, букви г) и д) от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват дали:

i) променливостта на процента на загуби за портфейл от квалифицирани револвиращи експозиции на дребно е ниска в сравнение със средното ниво на процента на загуби, като оценяват извършеното от институцията сравнение на променливостта на процента на загуби за портфейл от квалифицирани револвиращи експозиции на дребно спрямо други експозиции на дребно или спрямо други сравнителни стойности;

ii) управлението на риска за портфейл от квалифицирани револвиращи експозиции на дребно е в съответствие с базисните рискови характеристики, включително процента на загуби;

б) за целите на проверката на спазването на член 154, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентните органи проверяват дали за всички експозиции, за които е използвано обезпечението с недвижими имоти в собствените оценки на параметъра LGD в съответствие с член 181, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС) № 575/2013, е присвоен корелационният коефициент, посочен в член 154, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ГЛАВА 10

Методика за оценка на стрес тестовете, използвани за оценка на капиталовата адекватност

Член 63

Общи положения

1. За да оценят надеждността на стрес тестовете на институцията, използвани за оценка на нейната капиталова адекватност в съответствие с член 177 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) целесъобразността на използваните методи при проектирането на стрес тестовете в съответствие с член 64;

б) надеждността на организацията на процеса на провеждане на стрес тестове в съответствие с член 65;

в) интегрирането на стрес тестовете в процесите за управление на риска и на капитала в съответствие с член 66.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на вътрешните политики, методите и процедурите на институцията относно проектирането и провеждането на стрес тестове;

б) преглед на резултатите от стрес теста на институцията;

в) преглед на функциите и отговорностите на звената и ръководните органи, участващи в проектирането, одобряването и изпълняването на стрес теста;

г) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

д) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

е) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на оценката съгласно параграф 1 компетентните органи може също да прилагат всеки от допълнителните методи, описани по-долу:

а) преглед на функционалната документация на ИТ системите, използвани за стрес теста;

б) искане институцията да извърши изчисляване на стрес теста въз основа на алтернативни допускания;

в) извършване на собствени изчисления на стрес теста въз основа на данни на институцията за определени видове експозиции;

г) преглед на други относими документи на институцията.

Член 64

Целесъобразност на използваните методи при проектирането на стрес тестовете

1. Когато оценяват целесъобразността на използваните методи при проектирането на стрес тестовете, които институцията ползва за оценка на капиталовата адекватност в съответствие с член 177 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) тестовете са обосновани, оправдано консервативни и дали дават възможност за установяване на въздействието върху общите капиталови изисквания на институцията за кредитен риск при сценарии, предвиждащи значителна, но реалистична рецесия;

б) тестовете обхващат най-малко всички съществени портфейли, базирани на вътрешни рейтинги;

в) доколкото е възможно, методите съответстват на методите, използвани от институцията за целите на стрес тестовете на разпределянето на вътрешния капитал;

г) документацията на методиката за стрес тестовете, включително вътрешните и външните данни, както и експертното мнение, е достатъчно подробна, за да позволи на трети страни да разберат обосновката за избраните сценарии и да възпроизведат стрес теста.

2. За целите на оценката съгласно параграф 1, буква а) компетентните органи проверяват дали стрес тестовете включват най-малко следните етапи:

а) установяване на сценариите, включително сценариите, предвиждащи значителна, но реалистична рецесия, и коригиране в съответствие с член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на сценария, предвиждащ влошаване на кредитното качество на доставчиците на защита;

б) оценка на въздействието на установените сценарии върху рисковите параметри, рейтинговата миграция, очакваните загуби и изчисляването на капиталовите изисквания за кредитен риск на институцията;

в) оценка на целесъобразността на капиталовите изисквания.

3. Когато оценяват целесъобразността на сценариите, посочени в параграф 2, буква а), компетентните органи проверяват надеждността на следните методики:

а) методиката за установяване на група от икономически фактори;

б) методиката за изграждане на сценарии за целите на стрес тестове, включително тяхната тежест, продължителност и вероятност за възникване;

в) методиката за прогнозиране на въздействието на всеки сценарий върху съответните рискови параметри.

Член 65

Организация на провеждането на стрес тест

Когато оценяват надеждността на организацията при провеждането на стрес теста, който институцията използва за оценка на капиталовата адекватност в съответствие с член 177 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) стрес тестът се извършва редовно и най-малко веднъж годишно;

б) функциите и отговорностите на звеното или звената, отговарящи за проектирането и изпълняването на стрес теста, са ясно определени;

в) резултатите от стрес тестовете се одобряват на подходящото ръководно равнище и дали висшето ръководство своевременно получава информация за резултатите;

г) чрез ИТ инфраструктурата ефективно се подпомага извършването на стрес тестовете.

Член 66

Интегриране на стрес тестовете в процесите за управление на риска и на капитала

Когато оценяват интегрирането на стрес тестовете в процесите за управление на риска и на капитала на институцията за целите на член 177 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) институцията взема предвид резултатите от стрес тестовете в процеса на вземане на решения, по-специално по отношение на управлението на риска и на капитала;

б) институцията взема предвид резултатите от стрес тестовете в рамките на процеса за управление на капитала и дали установява възможните събития или бъдещи промени в икономическите условия за целите на капиталовите изисквания.

ГЛАВА 11

Методика за оценка на изчисляването на капиталовите изисквания

Член 67

Общи положения

1. За да оценят дали институцията изчислява капиталовите изисквания, като използва своите рискови параметри за различните класове експозиции в съответствие с член 110, параграфи 2 и 3, член 144, параграф 1, буква ж) и членове 151—168 от Регламент (ЕС) № 575/2013, и дали е в състояние да извършва отчитането, което се изисква съгласно член 430 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват всички изброени по-долу аспекти:

а) надеждността на системата, използвана за изчисляването на капиталовите изисквания в съответствие с член 68;

б) качеството на данните в съответствие с член 69;

в) точността на прилагане на методиката и процедурите за различните класове експозиции в съответствие с член 70;

г) организацията на процеса на изчисляване на капиталовите изисквания в съответствие с член 71.

2. Що се отнася до групите, за целите на оценката по параграф 1 компетентните органи вземат предвид структурата на банковата група и установените функции и отговорности на институцията майка и нейните дъщерни предприятия.

3. За целите на проверката по параграфи 1 и 2 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на вътрешните политики и процедурите на институцията по отношение на процеса на изчисляване на капиталовите изисквания, включително източниците на данни, методите за изчисляване и приложените контролни механизми;

б) преглед на съответните функции и отговорности на различните звена и вътрешни органи, участващи в процеса на изчисляване на капиталовите изисквания;

в) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

г) преглед на документацията, свързана с тестовете на системата за изчисляване, включително обхванатите в тестовете сценарии, резултатите от тях и тяхното одобряване;

д) преглед на съответните отчети за контрол, включително резултатите от съгласуването на данните, произтичащи от различни източници;

е) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

ж) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

з) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

4. За целите на оценката по параграфи 1 и 2 компетентните органи може също да прилагат всеки от допълнителните методи, изброени по-долу:

а) преглед на функционалната документация на ИТ системите, използвани за изчисляването на капиталовите изисквания;

б) искане институцията да извърши на живо изчисляване на капиталовите изисквания за определени видове експозиции;

в) извършване на собствени извадкови тестове на изчисляването на капиталовите изисквания по данни на институцията за определени видове експозиции;

г) провеждане на собствени тестове на данните на институцията или искане институцията да извърши тестове, предложени от компетентните органи;

д) преглед на други относими документи на институцията.

Член 68

Надеждност на системата, използвана за изчисляването на капиталовите изисквания

Когато оценяват надеждността на системата, която институцията използва за изчисляването на капиталовите изисквания, както е посочено в член 144, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013, в допълнение към изискванията в членове 72—75 относно методиката за оценка на поддържането на база данни, компетентните органи проверяват дали:

а) извършените от институцията контролни тестове потвърждават, че изчисляването на капиталовите изисквания е в съответствие с изискванията по членове 151—168 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

б) тези контролни тестове са надеждни, и по-специално дали изчисленията, направени в използваната за капиталовите изисквания система, са съгласувани с изчисленията, направени в алтернативен инструмент за изчисляване;

в) честотата на извършваните от институцията контролни тестове е адекватна и дали тестовете се осъществяват най-малко в момента на внедряване на алгоритмите за изчисляване на капиталовите изисквания и във всички други случаи, когато се правят промени в системата.

Член 69

Качество на данните

1. Когато оценяват качеството на данните, използвани за изчисляването на капиталовите изисквания, посочено в член 144, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013, в допълнение към изискванията в член 73, компетентните органи проверяват механизмите и процедурите, прилагани от институцията за установяване на стойностите на експозициите с всички съответни характеристики, включително данни, свързани с рисковите параметри, и техники за редуциране на кредитния риск. Компетентните органи проверяват дали:

а) рисковите параметри са обхванати изчерпателно, включително в случаите, когато липсващи параметри се заменят със стойности по подразбиране, и дали, когато е имало подобно заместване, то е консервативно, обосновано и документирано;

б) диапазонът на стойностите на параметрите отговаря на регулаторните и минималните стойности, посочени в членове 160—164 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) данните, използвани за изчисляването на капиталовите изисквания, съответстват на данните, използвани при други вътрешни процеси;

г) прилагането на рискови параметри е в съответствие с характеристиките на експозицията, и по-специално дали присвоеният параметър LGD е точен и съответства на вида експозиция и на обезпечението, използвано за обезпечаване на експозицията, в съответствие с член 164 и член 230, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

д) изчисляването на стойността на експозицията е правилно, и по-специално дали се използват споразуменията за нетиране и класифицирането на задбалансови позиции в съответствие с член 166 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

е) класифицирането на експозициите и прилагането на рискови параметри са правилни в съответствие с член 165 от Регламент (ЕС) № 575/2013 в случаите, когато се прилага методът PD/LGD по отношение на експозиции в капиталови инструменти.

2. Когато оценяват съгласуваността на данните, използвани за изчисляването на капиталовите изисквания, с данните, използвани за вътрешни цели в съответствие с членове 18—22 относно методиката за оценка на теста за прилагане и теста за предишен опит, компетентните органи проверяват дали:

а) има подходящи механизми за контрол и съгласуване, за да се гарантира, че стойностите на рисковите параметри, използвани при изчисляването на капиталовите изисквания, са съгласувани със стойностите на параметрите, използвани за вътрешни цели;

б) има подходящи механизми за контрол и съгласуване, за да се гарантира, че стойностите на експозициите, за които се изчисляват капиталовите изисквания, са съгласувани със счетоводната информация;

в) изчисляването на капиталовите изисквания за всички експозиции, включени в главната счетоводна книга на институцията, е завършено и дали разграничението между експозициите, при които се прилагат вътрешнорейтинговият подход и стандартизираният подход, отговаря на изискванията в членове 148 и 150 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Член 70

Правилно прилагане на методиката и процедурите за различните класове експозиции

Когато оценяват точността на прилагане на методиката и процедурите за изчисляването на капиталовите изисквания, посочено в член 144, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013, за различните класове експозиции, компетентните органи проверяват дали:

а) формулата за рисковото тегло е приложена правилно в съответствие с членове 153 и 154 от Регламент (ЕС) № 575/2013, като се взема предвид отнасянето на експозициите към класовете експозиции;

б) изчисляването на корелационния коефициент се извършва въз основа на характеристиките на експозициите, по-специално дали параметърът за общите продажби се прилага въз основа на консолидирана финансова информация;

в) когато размерът на рисково претеглените експозиции се коригира в съответствие с член 153, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013, корекцията се основава на всички съображения, изброени по-долу:

i) информацията относно PD на доставчика на защита се прилага правилно;

ii) PD на доставчика на защита се оценява, като се използва рейтинговата система, одобрена от компетентните органи съгласно вътрешнорейтинговия подход;

г) изчисляването на параметъра за падежа е правилно, и по-специално:

i) дали крайният срок на инструмента се използва за целите на изчисляването на параметъра за падежа в съответствие с член 162, параграф 2, буква е) от Регламент (ЕС) № 575/2013;

ii) дали в случаите, когато параметърът за падежа е по-малък от една година, това е обосновано и документирано по подходящ начин за целите на член 162, параграфи 1, 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

д) долните граници на среднопретеглената по експозициите LGD за експозиции на дребно, обезпечени с жилищни имоти и търговски недвижими имоти, които не се ползват от гаранции на централни правителства, посочени в член 164, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕС) № 575/2013, се изчисляват на обединеното равнище на всички експозиции на дребно, обезпечени съответно с жилищни имоти и търговски недвижими имоти, и дали, когато среднопретеглената по експозициите LGD на обединеното равнище е под съответните долни граници, институцията прилага последователно подходящи корекции с течение на времето;

е) прилагането на различни подходи за различни капиталови портфейли, когато самата институция използва различни подходи за целите на вътрешното управление на риска, в съответствие с член 155 от Регламент (ЕС) № 575/2013 е правилно, и по-специално дали изборът на подхода:

i) не води до подценяване на капиталовите изисквания;

ii) е направен последователно, включително във времето;

iii) е обоснован с практики за вътрешно управление на риска;

ж) когато се използва подходът за опростено определяне на рисковите тегла в съответствие с член 155, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, прилагането на рискови тегла е правилно, по-специално дали рисковото тегло от 190 % се използва само за достатъчно добре диверсифицирани портфейли, когато институцията е доказала, че е постигнато значително намаляване на риска в резултат на диверсификацията на портфейла в сравнение с риска на отделните експозиции в портфейла;

з) изчисляването на разликата между размера на очакваните загуби и корекциите за кредитния риск, допълнителните корекции на стойността и другите намаления на собствения капитал в съответствие с член 159 от Регламент (ЕС) № 575/2013 е правилно, и по-специално:

i) дали изчисляването се извършва поотделно за портфейла с експозиции в неизпълнение и за портфейла с редовни експозиции;

ii) когато изчисляването, извършено за портфейла с експозиции в неизпълнение, доведе до сума с отрицателен знак, дали тази сума не се използва за компенсиране на сумите с положителен знак, произтичащи от изчисляването, извършено за портфейла с редовни експозиции;

iii) дали изчисляването е извършено брутно от данъчни ефекти;

и) различните подходи за третиране на експозиции под формата на дялове или акции в ПКИ се прилагат правилно, и по-специално:

i) дали институцията правилно разграничава експозициите в ПКИ, предмет на подхода на подробния преглед, както е посочено в член 152, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, от другите експозиции в ПКИ;

ii) дали експозициите в ПКИ, третирани в съответствие с член 152, параграфи 1 или 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, отговарят на условията в член 132, параграф 3 от посочения регламент;

iii) когато институцията използва подхода, посочен в член 152, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013, за изчисляването на средния размер на рисково претеглените експозиции, дали:

— точността на изчислението се потвърждава от външен одитор;

— мултипликационните коефициенти, посочени в член 152, параграф 2, буква б), подточки i) и ii) от Регламент (ЕС) № 575/2013, се прилагат правилно;

— когато институцията разчита на трета страна за изчисляването на размера на рисково претеглените експозиции, третата страна отговаря на изискванията в член 152, параграф 4, букви а) и б) от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Член 71

Организация на процеса на изчисляване на капиталовите изисквания

Когато оценяват процеса на изчисляване на капиталовите изисквания, както е посочено в член 144, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) е ясно определено разпределението на отговорностите на звеното или звената, отговарящи за контрола и управлението на процеса на изчисляване, по-специално разпределението на отговорностите за специалния контрол, който трябва да се извършва на всеки етап от процеса на изчисляване;

б) със съответните процедури, включително процедурите за архивиране, се гарантира, че изчисляването на капиталовите изисквания се извършва в съответствие с член 430 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) всички входящи данни, включително стойностите на рисковите параметри и предишните версии на системата, се съхраняват, за да се даде възможност за повтаряне на изчисляването на капиталовите изисквания;

г) резултатите от изчисляването се одобряват на подходящото ръководно равнище и дали висшето ръководство получава информация за възможни грешки или несъответствия в изчисляването и за мерките, които трябва да бъдат предприети.

ГЛАВА 12

Методика за оценка на поддържането на база данни

Член 72

Общи положения

1. Когато оценяват спазването на изискванията относно поддържането на база данни, посочени в член 144, параграф 1, буква г) и член 176 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват всички изброени по-долу аспекти:

а) качеството на вътрешните, външните или групираните данни, включително процеса за управление на качеството на данните, в съответствие с член 73;

б) документирането и отчитането на данните в съответствие с член 74;

в) съответната ИТ инфраструктура в съответствие с член 75.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на политиките, методите и процедурите за управление на качеството на данните, които се отнасят до данните, използвани във вътрешнорейтинговия подход;

б) преглед на съответните отчети за качеството на данните, както и на заключенията, констатациите и препоръките в тях;

в) преглед на политиките относно ИТ инфраструктурата и на процедурите за управление на ИТ системите, включително политиките относно плановете за действие при извънредни ситуации, които се отнасят до ИТ системите, използвани за целите на вътрешнорейтинговия подход;

г) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

д) преглед на съответните констатации на вътрешния одит или други контролни функции на институцията;

е) преглед на докладите за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на съответните одити;

ж) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на оценяването по параграф 1 компетентните органи могат също да прилагат всеки от следните допълнителни методи:

а) провеждане на собствени тестове на данните на институцията или искане от институцията да извърши тестове, предложени от компетентните органи;

б) преглед на други относими документи на институцията.

Член 73

Качество на данните

1. Когато оценяват качеството на вътрешните, външните или групираните данни, необходими, за да се подпомогне по ефективен начин измерването и управлението на кредитния риск в съответствие с член 144, параграф 1, буква г) и член 176 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват:

а) изчерпателността на стойностите в атрибутите, за които са необходими;

б) точността на данните, като се гарантира, че по същество данните са без грешки;

в) съгласуваността на данните, като се гарантира, че даден набор от данни може да бъде съпоставен с различни източници на данни на институцията;

г) актуалността на стойностите на данните, като се гарантира, че стойностите са актуални;

д) уникалността на данните, като се гарантира, че в обобщените данни няма никакво дублиране, породено от филтри или други трансформации на изходни данни;

е) достоверността на данните, като се гарантира, че данните се основават на подходяща система за класифициране, която е достатъчно строга, за да се подсигури приемането;

ж) проследимостта на данните, като се гарантира, че хронологията, обработката и местоположението на разглежданите данни могат лесно да се проследят.

2. Когато оценяват процеса за управление на качеството на данните, компетентните органи проверяват дали:

а) са налице всички елементи, изброени по-долу:

i) подходящи стандарти за качество на данните, с които се определят целите и общият обхват на процеса за управление на качеството на данните;

ii) подходящи политики, стандарти и процедури за събиране, съхранение, миграция, актуализация и използване на данните;

iii) практика на непрекъснато обновяване и подобряване на процеса за управление на качеството на данните;

iv) набор от критерии и процедури за определяне на съответствието със стандартите за качество на данните, и по-специално общите критерии и процесът на съгласуване на данните между различните системи и в рамките на самите системи, включително по отношение на счетоводните данни и данните, основани на вътрешни рейтинги;

v) подходящи процеси за вътрешно оценяване и непрекъснато подобряване на качеството на данните, включително процеса на предоставяне на вътрешни препоръки за решаване на проблеми в области, които се нуждаят от подобряване, и процеса на изпълнение на тези препоръки с приоритет, съобразен с тяхната важност, и по-специално процеса за преодоляване на възникнали съществени несъответствия по време на процеса на съгласуване на данните;

б) е налице достатъчна степен на независимост на процеса на събиране на данни от процеса за управление на качеството на данните, включително разделяне на организационната структура и служителите, когато е целесъобразно.

Член 74

Документиране и отчитане на данните

1. Когато оценяват документирането на данните, необходими, за да се подпомогне по ефективен начин измерването и управлението на кредитния риск в съответствие с член 144, параграф 1, буква г) и член 176 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват всеки от елементите, описани по-долу:

а) характеристиките на набора от бази данни, и по-специално:

i) глобалното разпределение на базите данни, включени в системите за изчисляване, които се използват за целите на вътрешнорейтинговия подход;

ii) съответните източници на данни;

iii) съответните процеси на извличане и трансформация на данни и използваните във връзка с това критерии;

iv) съответните функционални характеристики на базите данни, включително техния размер, датата на създаване, речниците на данните, определящи съдържанието на полетата и на различните стойности, въведени в полетата, с ясни определения на елементите на данните;

v) съответните технически характеристики на базите данни, включително вида база данни, таблиците, системата за управление на базата данни и архитектурата на базата данни, както и моделите на данни, представени при стандартните означения за моделиране на данни;

vi) съответните работни процеси и процедури, свързани със събирането и съхранението на данни;

б) политиката за управление на данните и разпределението на отговорностите, включително потребителски профили и притежатели на данни;

в) прозрачността, достъпността и последователността на контрола, упражняван в рамката за управление на данните.

2. Когато оценяват отчитането на данните, компетентните органи проверяват по-специално дали:

а) при отчитането на данните се уточнява обхватът на отчетите или прегледите, констатациите и когато е приложимо, препоръките за преодоляване на установените слабости или недостатъци;

б) отчитането на данните се оповестява достатъчно често на висшето ръководство и на ръководния орган на институцията, както и дали равнището на получателя на отчитането на данните съответства на организационната структура на институцията, а също и вида и значимостта на информацията;

в) отчитането на данните се извършва редовно и когато е целесъобразно, също така на *ad hoc* принцип;

г) отчитането на данните предоставя подходящи уверения, че на препоръките е обърнато достатъчно внимание и са изпълнени правилно от институцията.

Член 75

ИТ инфраструктура

1. Когато оценяват архитектурата на ИТ системите, отнасящи се до рейтинговите системи на институцията и до прилагането на вътрешнорейтинговия подход в съответствие с член 144 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват всички изброени по-долу аспекти:

а) архитектурата на ИТ системите, включително всички приложения, техните интерфейси и взаимодействия;

б) диаграма на потока от данни, на която е показано разпределение на най-важните приложения, бази данни и информационни компоненти, включени в прилагането на вътрешнорейтинговия подход и свързани с рейтинговите системи;

в) разпределението на притежателите на ИТ системи;

г) капацитета, възможността за промяна на мащаба и ефективността на ИТ системите;

д) ръководствата на ИТ системите и на базите данни.

2. Когато оценяват надеждността, безопасността и сигурността на ИТ инфраструктурата, отнасяща се до рейтинговите системи на институцията и до прилагането на вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи проверяват дали:

а) ИТ инфраструктурата може да подпомага обичайните и извънредните процеси на институцията своевременно, автоматично и гъвкаво;

б) рискът от преустановяване на функционалностите на ИТ инфраструктурата („неизправности“), рискът от загуба на данни и рискът от неправилни оценки („грешки“) са преодолени по подходящ начин;

в) ИТ инфраструктурата е достатъчно защитена срещу кражби, измами, манипулации или саботаж на данните или системите от злонамерени вътрешни или външни лица.

3. Когато оценяват устойчивостта на ИТ инфраструктурата, отнасяща се до рейтинговите системи на институцията и до прилагането на вътрешнорейтинговия подход, компетентните органи проверяват дали:

а) процедурите за архивиране на ИТ системите, данните и документацията се изпълняват и тестват периодично;

б) са внедрени планове за действие за обезпечаване на непрекъснатото функциониране на критично важните ИТ системи;

в) процедурите за възстановяване на ИТ системите в случай на неизправност са определени и се тестват периодично;

г) управлението на потребителите на ИТ системи отговаря на съответните политики и процедури на институцията;

д) са внедрени одитни пътеки за критично важните ИТ системи;

е) управлението на промените в ИТ системите е адекватно и дали наблюдението на промените обхваща всички ИТ системи.

4. Когато оценяват дали ИТ инфраструктурата, която се отнася до рейтинговите системи на институцията и до прилагането на вътрешнорейтинговия подход, е предмет както на редовни прегледи, така и на *ad hoc* прегледи, компетентните органи проверяват дали:

а) в резултат на редовното наблюдение и *ad hoc* прегледите се формулират препоръки за преодоляване на слабостите или недостатъците, когато такива са открити;

б) констатациите и препоръките, посочени в буква а), се оповестяват на висшето ръководство и на ръководния орган на институцията;

в) са налице подходящи уверения, че е обърнато достатъчно внимание на препоръките и че те са изпълнени от институцията.

ГЛАВА 13

Методика за оценка на вътрешни модели за експозиции в капиталови инструменти

Член 76

Общи положения

1. Когато оценяват дали институцията е в състояние да разработи и утвърди вътрешният модел за експозиции в капиталови инструменти и да отнесе всяка експозиция към обхвата на прилагане на подхода на вътрешни модели за експозициите в капиталови инструменти, както се изисква съгласно член 144, параграф 1, букви е) и з) и членове 186, 187 и 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват всички изброени по-долу аспекти:

а) адекватността на използваните данни в съответствие с член 77;

б) адекватността на моделите в съответствие с член 78;

в) изчерпателността на процедурите за стрес тестове в съответствие с член 79;

г) надеждността на модела и моделиращия процес в съответствие с член 80;

д) адекватността на отнасянето на експозиции към подхода на вътрешни модели в съответствие с член 81;

е) адекватността на функцията по утвърждаване в съответствие с член 82.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на съответните вътрешни политики и процедури на институцията;

б) преглед на техническата документация на институцията за методиката и процеса на разработване на вътрешния модел за експозиции в капиталови инструменти;

в) преглед и проверка на съответните ръководства за разработването, методиките и процесите;

г) преглед на функциите и отговорностите на различните звена и вътрешни органи, участващи в проектирането, утвърждаването и прилагането на вътрешния модел за експозиции в капиталови инструменти;

д) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган или комитетите;

е) преглед на съответните доклади за функционирането на вътрешните модели за експозиции в капиталови инструменти и на препоръките на звеното за контрол на кредитния риск, функцията по утвърждаване, функцията по вътрешен одит или всяка друга контролна функция на институцията;

ж) преглед на съответните доклади за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на наблюдението, проверките и одитите;

з) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи може също така да прилагат всеки от допълнителните методи, описани по-долу:

а) искане и анализиране на данните, използвани в процеса на разработване на вътрешни модели за експозиции в капиталови инструменти;

б) извършване на собствени оценки на стойността под риск или възпроизвеждане на оценките на институцията, като се използват съответните предоставени от нея данни;

в) искане за предоставяне на допълнителна документация или анализ, потвърждаващ избора на методиката и получените резултати;

г) преглед на функционалната документация на ИТ системите, използвани за изчисляването на стойността под риск;

д) преглед на други относими документи на институцията.

Член 77

Адекватност на данните

Когато оценяват адекватността на данните, използвани при установяването на действителното разпределение на доходността от експозиции в капиталови инструменти в съответствие с член 186 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) данните представят рисковия профил на конкретните експозиции в капиталови инструменти на институцията;

б) данните са достатъчни, за да осигурят статистически надеждни оценки на загубите, или са коригирани по подходящ начин с цел получаване на достатъчно реалистични и консервативни резултати от модела;

в) използваните данни постъпват от външни източници или, ако се използват вътрешни данни — дали съответната контролна функция на институцията извършва независим преглед на тези данни;

г) данните отразяват най-дългия наличен период, за да осигурят консервативна оценка на възможните загуби за съответния дългосрочен период или стопански цикъл, и по-специално дали включват периода на значителен финансов стрес, който се отнася до портфейла на институцията;

д) при използване на преобразувани тримесечни данни от по-кратък период процедурата по преобразуване е подкрепена с емпирични данни, получени чрез добре разработен и документиран подход, и дали се прилага консервативно и последователно във времето;

е) е избран най-дългият времеви хоризонт, което позволява оценяването на 99-процентовия доверителен интервал с наблюдения, които не се припокриват.

Член 78

Адекватност на моделите

Когато оценяват адекватността на моделите, използвани за оценка на разпределението на доходността на капиталовите инструменти за изчисляването на капиталовите изисквания в съответствие с член 186 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) моделът съответства на рисковия профил и структурата на капиталовия портфейл на институцията и дали, когато институцията притежава значителни позиции, при които се наблюдава съществена нелинейна зависимост, това е отчетено в модела по подходящ начин;

б) съотнасянето на отделните позиции към техни аналози, пазарни индекси и рискови фактори е правдоподобно, интуитивно и теоретично надеждно;

в) избраните рискови фактори са уместни и ефективно обхващат както общия, така и специфичния риск;

г) моделът обяснява по подходящ начин колебанията в цените през минали периоди;

д) моделът обхваща както величината на потенциалните концентрации, така и промените в състава им.

Член 79

Изчерпателност на процедурите за стрес тестове

1. Когато оценяват изчерпателността на процедурите за стрес тестове, които се изискват съгласно член 186, буква ж) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали институцията е в състояние да осигури оценки на загубите при алтернативни неблагоприятни сценарии и дали посочените сценарии са различни от тези, използвани при вътрешния модел, но все пак има вероятност да възникнат.

2. За целите на оценката съгласно параграф 1 компетентните органи проверяват дали:

а) алтернативните неблагоприятни сценарии се отнасят до конкретните позиции на институцията, отразяват значителните загуби за институцията и обхващат ефектите, които не са отразени в резултатите от модела;

б) резултатите от модела при алтернативните неблагоприятни сценарии се използват при действителното управление на риска за капиталовия портфейл и периодично се съобщават на висшето ръководство;

в) алтернативните неблагоприятни сценарии периодично се преглеждат и актуализират.

Член 80

Надеждност на модела и моделиращия процес

1. Когато оценяват целостта на моделите и моделиращия процес, която се изисква съгласно член 187 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали:

а) вътрешният модел е напълно интегриран в управлението на капиталовите позиции в банковия портфейл, в цялостните управленски ИТ системи на институцията и в инфраструктурата на институцията за управление на риска, както и дали се използва за наблюдение на инвестиционните лимити и риска на експозициите в капиталови инструменти;

б) звеното за моделиране притежава компетентност и независимост спрямо звеното, занимаващо се с управлението на отделните инвестиции.

2. За целите на оценката по параграф 1, буква а) компетентните органи проверяват дали:

а) ръководният орган и висшето ръководство на институцията участват активно в процеса на контрол на риска в смисъл, че са одобрили набор от инвестиционни лимити въз основа, наред с други фактори, на резултатите от вътрешния модел;

б) отчетите, изготвяни от звеното за контрол на риска, се преглеждат от лица на ръководно равнище с правомощия за вземане на решения за намаляване на поетите позиции, както и за намаляване на общата рискова експозиция на институцията;

в) са налице планове за действие, в които се описват предпоставките за възникване на пазарни кризи, оказващи въздействие върху дейностите в обхвата на модела, както и планираните действия.

3. За целите на оценката по параграф 1, буква б) компетентните органи проверяват дали:

а) служителите и висшето ръководство, които отговарят за звеното за моделиране, не изпълняват задачи, свързани с управлението на отделните инвестиции;

б) висшите ръководители на звената за моделиране и на звената, отговарящи за управлението на отделните инвестиции, имат различни йерархични линии на равнището на ръководния орган на институцията или комитета, определен от него;

в) възнаграждението на служителите и на висшето ръководство, които отговарят за звеното за моделиране, не е обвързано с изпълнението на задачите, свързани с управлението на отделните инвестиции.

Член 81

Адекватност на отнасянето на експозиции към подхода на вътрешни модели

Когато оценяват адекватността на отнасянето на всяка експозиция, намираща се в обхвата на приложение на даден подход за експозиции в капиталови инструменти, спрямо подхода на вътрешни модели в съответствие с член 144, параграф 1, буква з) от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи оценяват определенията, процесите и критериите за извършване или преглед на отнасянето.

Член 82

Адекватност на функцията по утвърждаване

Когато оценяват адекватността на функцията по утвърждаване с оглед на изискванията, посочени в член 144, параграф 1, буква е) и член 188 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи прилагат членове 10—13 и проверяват дали:

а) институцията сравнява първия процентил на действителната доходност на капиталовите инструменти с резултатите от модела най-малко на всяко тримесечие;

б) за сравнението, посочено в буква а), се използват период на наблюдение, който е равен най-малко на една година, и времеви хоризонт, който позволява изчисляването на първия процентил въз основа на наблюдения, които не се припокриват;

в) когато процентът на наблюденията под изчисления първи процентил на доходността на капиталовите инструменти е над 1 %, това е обосновано по подходящ начин, както и дали институцията е предприела съответните корективни действия.

ГЛАВА 14

Методика за оценка на управлението на промените на рейтинговите системи

Член 83

Общи положения

1. За да оценят спазването от страна на институцията на изискванията по отношение на управлението и документирането на промените в обхвата на приложение на дадена рейтингова система или в обхвата на приложение на даден подход на вътрешни модели по отношение на експозициите в капиталови инструменти и на промените в рейтинговите системи или подхода на вътрешни модели по отношение на експозициите в капиталови инструменти в съответствие с член 143, параграфи 3 и 4 и член 175, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013, компетентните органи проверяват дали политиката на институцията във връзка с подобни промени („политика относно промените“) се изпълнява правилно и отговаря на изискванията, посочени в членове 2—5, член 8 и приложение I към Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014.

2. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи прилагат всички изброени по-долу методи:

а) преглед на политиката на институцията относно промените;

б) преглед на съответните протоколи от заседанията на вътрешните органи на институцията, включително ръководния орган, комитет по модела или други комитети;

в) преглед на съответните доклади за управлението на промените в рейтинговите системи и на препоръките на звеното за контрол на кредитния риск, функцията по утвърждаване, функцията по вътрешен одит или друга контролна функция на институцията;

г) преглед на съответните доклади за напредъка на дейностите на институцията за коригиране на недостатъците и намаляване на рисковете, открити по време на наблюдението, проверките и одитите;

д) получаване на писмени декларации от съответните служители и от висшето ръководство на институцията или провеждане на събеседване с тях.

3. За целите на оценката по параграф 1 компетентните органи може да извършат преглед и на други относими документи на институцията.

Член 84

Съдържание на политиката относно промените

Когато оценяват политиката на институцията относно промените, компетентните органи проверяват дали политиката относно промените отговаря на изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013, както и на критериите, посочени в членове 1—5, член 8 и приложение I към Делегиран регламент (ЕС) № 529/2014, и дали в нея е предвидено практическото прилагане на тези изисквания и критерии, като се взема предвид следното:

а) отговорностите, йерархичните линии и процедурите за вътрешното одобряване на промените, като се отчитат организационните характеристики на институцията и особеностите на подхода;

б) определенията, методите и когато е приложимо, показателите за класифицирането на промените;

в) процедурите за установяване, наблюдение, уведомяване и кандидатстване за разрешение за промени пред компетентните органи;

г) процедурите за извършването на промените, включително документирането им.

ГЛАВА 15

Заключителна разпоредба

Член 85

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 октомври 2021 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN